…ҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 229 (6149)
НОЯБРИИН 21
СРЕДА
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Трактор, машинануудые түргэнөөр, һайназр заһабарилая

Большевистскэ парти ба Советскэ правительство болбол манай оронной социалистическэ хүдөө ажахыда угаа ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Энээнэй ашаар хүдөө ажахымнай хүгжэжэ, тэрэнэй материально-техническэ базань саг үргэлжэ ургажа байна. Һүүлэй хэдэн жэлнүүдэй турша соо орон доторнай таряанай взловой ургаса 7 миллиард пүүдһээ үлүүтэй боложо байна. Мүнөө жэлдэ хүдөө ажахы болбол 15 хүсэтэйгөөр тоолобол 137 мянган тракторнуудые, 54 мянган таряанай комбайнуудые, тэрэ тоодо 29 мянган самоходно комбайнуудые, тэрэшэлэн хүдөө ажахын 2 миллион бусад машина зэмсэгүүдые абаха юм.

Манай Бурят-Монголой колхозууд, МТС-үүд болон совхозууд энэ жэлдэ ниитынгээ ажахые дэбжүүлхэ талаар нилээд амжалтануудые түйлаа. Республикын колхозно таряашад баян ургаса ургуулжа, түрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ. Мүн үрһэнэй, страховой болон ниитын бусад фонднуудые байгуулха, ажалта үдэртэ таряа хубааха арга олдоһон байна.

Колхозуудай ажабайдалда машинно-тракторна станцинуудай эмхидхэхы үүргэ тон ехэ байна. МТС-үүд хэдаа колхозуудта ехэ туһаламжа үзүүлдэг, хүдөө ажахын культурые дээшэлүүлдэг гээшэ.

Манай республикын олон МТС-үүд өөһэдынгөө зорилгые һайнаар түүргэнэ. Тэдэнэр колхозуудай полевой хүдэлмэринүүдэй ехэнхииень хэдэг, ниитын малажалда тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаададаг байна. Республикын түрүү МТС-үүд — Иволгын, Сэлэнгын, Саянтын, Сэрэндумын, Гашейн, Чесанын ба Түнхэнэй МТС-үүд энэ жэлдэ һайнаар хүдэлмэрилөө. Тус МТС-үүдэй коллективүүд тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэн байна.

Түрүү МТС-үүдэй механизаторнууд ажалаа зүбөөр эмхидхээд, машинануудаа техническэ һайнаар шэрүүһалжа, үндэр бүтээсэ түйлаа. Жэшээлхэдэ. Иволгын МТС-эй коллектив энэ жэлдэ условно трактор бүхэнөөр 454 гектар газар элдүүрилээ. Тэрэшэлэн Сэлэнгын МТС-эй механизаторнууд сезон соо условно трактор бүхэнөөр 452 гектар газар элдүүрилһэн байна.

Гэбэшье, республикын МТС-үүдэй машинно-тракторна парк бүхэдөө хангалтагүйгөөр ашаглагдана. Олон МТС-үүд тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэбые дүүргээгүй, колхозуудтай баталһан договоройһоор абаһан уялгануудаа бэелүүлээгүй байха юм. Энэ жэлдэ Тарбагатайн, Баргажанай, Куйтунска, Окино-Ключевскэ, Бургалтайн ба Итанцын МТС-үүд плангаяа муугаар хүдэлмэрилөө. Зарим МТС-үүд тракторнуудые нёдондонойхиһоо муугаар ашаглаһан байна.

МТС-үүдэй машинно-тракторна паркын хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилһэнэй нэгэн шалтагаан хадаа трактор, машинануудые муугаар заһабарилһан ябадал болоно. Тиимэһээ эдэнь эбдэржэ, хүдэлмэриин халуун сагта удаанаар мкчн байдаг байгаа.

Мүнөө үедэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ажахын-политическэ тон шухала зорилгонь хадаа тракторнуудые, комбайнуудые ба хүдөө ажахын бусад машинануудые ерэхэ жэлэй полевой хүдэлмэринүүдтэ гүйсэд бэлэн болгохо хэрэг болоно. Мүнөө жэлдэ заһабарилгын ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ гээшэ. Тиимэһээ МТС-үүдэй, заһабарилгын предприятинуудай зэмсэг түхеэрэлгэнүүдые гүйсэдөөр ашаглаха, заһабариин графигые наринаар дүүргэхэ шухала.

Трактор, машинануудай заһабарилгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр, ёһо тэдыгээр хандадаг ушарнууд мүнөө олон үзэгдэнэ. Зарим МТС-үүдэй, аймагуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай, республикын хүдөө ажахын Министерствын хүтэлбэрилэгшэд хадаа машинно-тракторна паркые саг болзортонь, эрхим шанартайгаар заһабарилгын удхашанарые хэрэгсээхэгүй ябадал гаргана. Эгээл тиимэһээ мүнөө олонхи МТС-үүд заһабарилгын хүдэлмэрие үргэнөөр ябуулаагүй, харин тиихэдэ, Тарбагатайн, Эгэтын, Баргажанай, Куйтунска, Темлюйскэ, Сүхын МТС-үүд заһабарилгын хүдэлмэрие эхилээгүй байха юм.

Мүнөө жэлдэ бүхы МТС-үүд заһабарилгын хүдэлмэридэ түрүү узловой метод хэрэглэхэ ёһотой. Энэ метод хадаа машинануудые түргэнөөр ба эрхим шанартайгаар заһабарилха, олон хүнүүдые заһабариин хүдэлмэриһөө сүлөөлхэ арга олгоно. Тиигэбэшье, республикын хүдөө ажахын Министерствын машинно-техническэ управлениин хүдэлмэрилэгшэд энэ түрүү методые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ ёһо тэдыгээр хандана, энэ талаар МТС-үүдтэ хангалтагүйгөөр туһална.

МТС-үүд болбол заһабарилгын технологическа схемые нарин нигтаар зохёохо, зэмсэг түхеэрэлгэнүүдые зүбөөр табиха, хүдэлмэридэ хэрэгтэй бүхы юумэнүүдые түхеэрэхэ, эгээл мэргэжэлтэй механизаторнуудые заһабарилгада табиха, тэдэнэй хүдэлмэрие зүбөөр эмхидхэхэ ёһотой. Заһабарилга дээрэ технологическа журам ба хүдэлмэриин шанар наринаар сахиха шухала.

МТС-үүдые запасной частьнуудаар таһалгаряагүй хангаха гээшэ тон шухала байна. Тиигэбэшье, мүнөө МТС-үүдтэ хэдэн частьнуудай дутаха ябадал гарана. Теэд, МТС-үүдые материально-техническэ талаар гүйсэд хангаха уялгатай Глававтотракторосбытэй конторые эрхилэгшэ нүхэр Ламбразо, мүн хүдөө ажахын Министрын орлогшо нүхэр Автушенко гэгшэд һаналамар һуужа байнад. Мүн хүдөө ажахын Министерство болбол МТС-үүдые финансировалха хэрэгые хангалтагүйгөөр эмхидхээ. Эдэ бүхы дутагдалнуудые республикын хүдөө ажахын Министерствын хүтэлбэрилэгшэд түргэнөөр, эрид шууд усадхаха уялгатай.

Тракторнуудай, комбайнуудай ба хүдөө ажахын прицепной машинануудай заһабарилгын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө республиканска мүрысөө эмхидхэе гэһэн уряалтайгаар республикын бүхы механизаторнуудта Сэлэнгын МТС-эй коллективэй хандаһан хандалга мүнөөдэр манай газетэдэ толилогдобо. Сэлэнгын МТС-эй механизаторнууд хадаа заһабарилга дээрэ түрүү узловой метод хэрэглэжэ, заһабарилгын хүдэлмэриин 4-дэхи кварталай түсэбые энэ оной декабриин 20 болотор дүүргэхэ, тиихэдэ трактор, машинануудай бүхы заһабарилгые болзорһоонь урид, 1952 оной февралиин 10 болотор түгэсхэхэ уялга абаа.

Республикын МТС-үүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд сэлэнгынхидэй энэ патриотическа уряаень халуунаар дэмжэн абаад, машинно-тракторна паркын заһабарилгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, тиигэжэ ерэхэ жэлэй хабарай тарилгада эрхимээр бэлэдхэхэ зорилготой. МТС-үүдэй партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинууд трактор, машинануудые түргэнөөр, һайнаар заһабарилхын түлөө механизаторнуудай социалистическэ мүрысөөе эмхидхэхэ ба толгойлхо уялгатай.

Ерэхэ жэлэй үндэр ургасын түлөө

Хоринн аймагай түрүү колхозуудай гэшүүд ерэхэ жэлдэ орооһото культурануудай ба ногооной үндэр ургаса хураахын түлөө мүнөөнһөө оролдожо, сабшалангай болон таряанай газар дээрэ нютагай үтэгжүүлгэнүүдые элбэг ехээр гаргажа байна. Ленинэй нэрэмжэтэ артелиин гэшүүд богонихон болзор соо 1400 ашаа наг шэбхэ. «Улаан Одон» колхоз—800, Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз—550, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз—500, «Путь Сталина» колхоз—500 ашаа наг шэбхэ сабшалангай ба таряанай талмай дээрэ гаргаа. Тэрэшэлэн эдэ колхозууд шубууңай нилээд ехэ аргал суглуулаад. саһа тогтоолгодо бэлэдхэжэ байна.

Б. Намжилон.

Сэлэнгын МТС-эй трактористнууд, заһабарилгын хүдэлмэришэд, комбайнернууд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ УЯЛГА

Социалистическэ хүдөө ажахын шэнэ хүгжэлтын түлөө тэмсэн, бидэнэр, Сэлэнгын МТС-эй механизаторнууд үнгэрөөшэ 1951 оной хүдөө ажахын жэл соо өөрынгөө хүдэлмэридэ зарим тэды амжалтануудые түйлаабди. Тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые 101,7 процент, тэрэ тоодо хабарай тарилгын түсэбые 126 процент, комбайнова хураалтын түсэбые—136 процент дүүргээбди.

15 хүсэтэй трактораар жэл соо дунда зэргээр 431 гектар газар элдүүрилхэ байгаа һаа, манай МТС 452 гектар газар элдүүрилһэн, 15 футова комбайнаар дунда зэргээр 296 гектар таряа хурааха түсэбтэй байгаа һаа, 350 гектар хураһан, МТС бүхы дээрээ сезон соо 19,4 тонно горючи арбилһан байна.

Ажалай үндэр бүтээсэ түйладаг, хүдэлмэридөө ёһотой новаторство харуулдаг Гарма Будацыреновэй, Санжа Чагдуровай, Чойжинима Аюшеевэй болон бусадай тракторна бригадануудаар, мүн тэрэшэлэн түрүү трактористнууд Сультум Ванданов, Пурбо Аюшеев, Базар Лудупов, Фаты Гарипов, комбайнернууд Даши Нимажапов, Гэдэн Жамбалов, заһабарилгын хүдэлмэришэд Петр Власов, Андрей Сапунов, Василий Никитин, Роман Чернояров болон бусадаар МТС-эй коллектив омогорхохо ёһоороо омогорхоно.

Гэбэшье, манай машинно-тракторна станциин хүдэлмэридэ нилээд ехэ дутагдалнууд бии. Жэшээлхэдэ, МТС 1951 ондо намарай пар хахалха, үбһэ сабшаха ба тэжээл силосовалха түсэбүүдээ дүүргээгүй, колхозуудтай баталһан договорно уялганууд эбдэгдэнэ — хүдэлмэринүүдые дүүргэхэ болзор унжагайруулагдана, газар шанар муутайгаар элдүүрилхэ ябадал үзэгдэнэ, машинно-тракторна парк хүсэд дүүрэнээр хэрэглэгдэнэгүй гэхэ мэтэ.

Бидэнэр, хүдөө ажахын механизаторнуудай кадрнуудта хандуулжа байһан сталинска анхарал оролдолгодо харюу болгон, социалистическэ газартэряалангай культурые саашадань дээшэлүүлгын, ниитын малажал хүгжөөхэ талаар ехэ зорилгонуудые шиидхэлгын шухала байһаниие хараалаа абажа, бидэнэр, Сэлэнгын МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд 1952 оной хүдөө ажахын хүдэлмэридэ бэлэдхэхэ талаар дээшэлүүлэгдэһэн иимэ уялга абанабди.

1. Тракторнууд, прицепной машинанууд ба комбайнуудай заһабарилга дээрэ прогрессивнэ узловой метод шудалан хэрэглэжэ, трактор заһабарилгын IV кварталай түсэбые 1951 оной декабриин 20 болотор дүүргэхэ, тиихэдэ тракторнууд болон хүдөө ажахын прицепной машинануудай бүхы заһабарилгые 1952 оной февралиин 10 болотор түгэсхэхэ; үбһэ хураалгын машинануудай заһабарилгые 1952 оной майн 20 болотор дүүргэхэ; мүн энэ болзор хүрэтэр тракторна 5 нагшуурга, һүри хаядаг 3 түхеэрэлтэнүүдые бэлдэхэ, комбайнууд болон хураалгын бусад машинануудай заһабарилгые 1952 оной июниин 10 болотор эрхим ба һайн шанартайгаар дүүргэхэ.

2. Элэһэн базисна детальнуудые МТС-эйнгээ заһабарилгын мастерскойн хүсөөр дууһыень шэнэдхэн байгуулха.

3. Мастерскойн түхеэрэлтэнүүдэй хүсые ба механизаторнуудай уралан нарижуулгын дурадхалнуудые дүүрэнээр хэрэглэн, заһабарилгын хүдэлмэринүүдэй өөрынь үные 7 процентээр доошолуулха, 20 мянган түхэригһөө бага бэшэ мүнгэн зөөри арбилха.

4. Заһабарилга дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан трактористнууд, комбайнернууд ба хүдэлмэришэдэй үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха, культурнаар амарха бүхы услови байгуулха: ойрын үдэрнүүдтэ трактористнууд ба комбайнернуудай хамтын бүхы байрануудта электрын гэрэл, радио оруулжа дүүргэхэ, клубай стационарна киноустановкын һаадгүй хүдэлмэри эмхидхэхэ.

5. 1952 оной апрелиин 1 болотор МТС-эй харьяата колхозуудай правленинүүдтэй хамта тракторна бригада бүхэндэ нүүдэл вагончик гү, али болбосон түхэлтэй полевой стан түхеэрхэ.

6. Хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ бүхы горючи ба түрхихэ материал 1952 оной февралиин 1 болотор шэрэжэ асарха.

7. Трактористнууд ба комбайнернуудай эрдэм мэргэжэл дээшэлүүлхын тула заһабарилгын намарүбэлэй сезоной үедэ МТС-эй бүхы персоналай техническэ һуралсал эмхидхэхэ; тракторна бригадануудай 2 бригадирые, 3 механигые, 21 тракторист ба 4 комбайнерые курсада һургажа бэлэдхэхэ.

8. 1952 оной мартын 1 болотор нүүдэл 3 автомастерской, тракторна бүхы бригадануудта радиостанцинуудые заһабарилха ба дүүрэнээр бүридхэхэ.

9. Үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай түсэб дүүргэлгэдэнь МТС-эй харьяата колхозуудта тракторнуудаар туһалха: поли дээрэ 1000 тонно шэбхэ шэрэхэ, 2000 гектар талмай дээрэ саһа тогтоохо.

Дээрэ дурсагдаһан уялгануудые абаха зуураа, тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэбди гэжэ үгээ үгэнэбди, мүн тракторнууд, комбайнууд болон хүдөө ажахын прицепной зэр зэмсэгэй заһабарилгын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, 1952 оной хабарай тарилгада жэшээтээр бэлэдхэхын түлөө республиканска социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхыень Бурят-Монголой бүхы машинно-тракторна станцинуудай механизаторнуудые уряалнабди.

Сэлэнгын МТС-эй коллективэй хамтын суглаанай даалгабаряар:

А. Кузьмин—МТС-эй директор, **И. Алексеев**—директорые политическэ талаар орлогшо, **Ц. Найданов** — ахалагша механик, **А. Суслов**—парторганизациин секретарь, **Л. Зверев**— рабочкомой түрүүлэгшэ, **Г. Будацыренов**— № 2 тракторна бригадын бригадир, **С. Чагдуров** — № 6 тракторна бригадын бригадир, **Ч. Аюшеев** — № 12 тракторна бригадын бригадир, **Д. Собенников** — № 13 тракторна бригадын бригадир, **С. Ванданов, Т. Жамсаранова, Ц. Эрдынеев** — трактористнууд, **Д. Нимажапов, Н. Гармаев**—комбайнернууд, **П. Власов** — электрогагнууршан, **А. Сапунов**—слесарь, **К. Кокорин**—токарь, **А. Ефимова**—кочегар, **Р. Черноянов**—түмэршэ дархан.

Сихотэ-Алиньда метеоритна бороогой ороһон газарые шэнжэлһэн СССР-эй науканууда Академиин метеоридуудые шэнжэлхэ Комитедэй экспедици энэ жэл хүдэлмэреэ дүүргээ. Метеоритна бороогой бии болгоһон 100 гаран нүхэнүүд 2 квадратна километр шахуу газар дээрэ олдобо. Нүхэнүүдые малтаха үедэ ниитэ дээрээ 37 тонно шэгнүүртэй метеоритна бодос гаргагдаа. Олдоһон эүйлнүүдэй дунда 1745 килограмм шэгнүүртэй бодос ехэ һонирхолтой.

Сихотэ-Алиньска метеорит гол түлэб никельтэй түмэрһөө бүридэһэн байна. Олдоһон бүхы метеоридууд Москва асарагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: метеоритна экспедицидэ хабаадагша, лаборант Е. И. Малинкин модо хаража байна, тэрээн сооһоо нэгэ метеорит гаргагдаһан байгаа.

ТАСС-эй фотохронико.

Малажалай үндэр культуратай ажахы

БЕЛАЯ ЦЕРКОВЬ, (Киевскэ область). «Трезино» гэжэ Киевскэ научно-шэнжэлэлгын станциин экспериментальна ажахы 2480 гектар газар эзэлэнхэй. Украинын бүхы областьнуудһаа колхознигууд, агрономууд, зоотехнигүүд эндэ ерэжэ, мал үсхэбэрилэгшэдэй хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсадаг.

Малажалай фермэнүүдэй һарүул, дулаан байрануудай асфальтированна харгынуудаар резиновэ шинэтэй вагонеткэнүүд шэмээгүйгөөр ябажа байдаг. Тэдээгээр малай тэжээл зөөгдэдэг. Автоматическа уһалалга, механизированнээр үнеэ һаалгын аппарадууд, буйлуулагдаха һүнэй урдажа байдаг шэл хоолойнууд, юумые дээгүүр зөөдэг харгынууд, тэжээлэй цех соохи тэжээл буйлуулгын машинанууд ба аппарадууд—эдэ бүгэдэ хадаа хүдэлмэришэдэй ажалые хүнгэдхэдэг; малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлдэг байна. 10 һарын турша соо үнеэн бүриһөө 4200 литр һүн һаагдаа.

Станциин хүдэлмэрилэгшэдэй ухаалан зохёоһон, час дотор 1,5 тонно тэжээл буйлуулан гаргадаг угаалгын- үйрүүлгын агрегат ехэхэн һонирхолтой. «Трезиныя» мал үсхэбэрилэгшэд удаан хэдагалхын тула 107 тонно шанамал хартаабха энэ жэлдэ Украинада анха түрүүн силосовалһан байна. Угаагдаһан ба бутаруулагдаһан хартаабха кормозапарнигууд соо ууралтуулан болгогдоод, хирпинсээр гү, али хабтагайнуудаар хэналагдаһан нүхэнүүдтэ хэгдэдэг байна. Хартаабхада витаминна тэжээлнүүд нэмэгдэдэг юм.

Эндэхи мал үсхэбэрилэгшэд малай үүлтэр һайжаруулан, элитнэ үүлтэрэй 400-һаа дээшэ толгой залуу мал үсхэбэрилхынь тула колхозуудта үгэһэн байна.

Колхозник-конструктор

ЗАПОРОЖЬЕ. Бии байһан машинануудые нарижуулан һайжаруулдаг, шэнэнүүдые ухаалан зохёодог 100 гаран колхознигууд ба механизаторнууд область дотор бии.

Акимовска районой «Гигантский шлях» гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхозник С. В. Надтока гэгшэ пропашной культурануудай тарилгые рядуудайнь хоорондо ба рядуудтань нэгэ зулаар элдүүрилдэг культиватор ухаалан зохёогоо. Хүдөө ажахын механизациин Мелитопольско институт конструктор-колхознигтой хамта тэрэ машиные өөрынгөө мастерскойдо бүтээһэн байна. Ерэхэ хабар тэрэ машина шалгагдаха юм.

Арадай судьянар ба арадай заседательнуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ

Арадтаа үнэн сэхээр алба хэгшэд

Бичурын аймагай колхозууд, МТС-үүд, предприятинууд ба эмхи зургаануудта арадай судьяда ба арадай заседательнуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ боложо байна.

Бичурын машинно-тракторна станциин хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаан политическэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрбэ. Энэ суглаанда 140 шахуу хүн суглараа. Суглаан болбол аймагай арадай судьяда кандидадаар Доржи Степанович Степановые нэгэн һаналаар дэбжүүлээ. Тракторна № 2 бригадын бригадир Яков Утинков суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ иигэжэ мэдүүлбэ: «Нүхэр Степановай кандидатурые би халуунаар дэмжэнэб. Тэрэ хадаа хэдэн жэлэй турша соо манай аймагай арадай судьягаар үнэн сэхээр хүдэлмэрилжэ байна. Нүхэр Степановай кандидатурые дэмжэхыетнай бригадынгаа хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө уряалнаб».

Эрхим слесарь Трофим Дмитриевич Громных гэгшые арадай заседательда кандидадаар МТС-эй механизаторнууд дэбжүүлээ. Тэрэ хэдаа ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ, үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые хододоо үлүүлэн дүүргэдэг юм. Тиимэһээ нүхэр Громных коллективэйнгээ дунда ехэ хүндэтэй болонхой.

Бичурын сахарай заводой 200 гаран хүнэй хабаадалгатай суглаан боложо, арадай судьяда кандидадаар Бичурын МТС-эй коллективэй дэбжүүлһэн нүхэр Степановай кандидатурые ехэ баяртайгаар дэмжэһэн байна. Тус заводой коллектив арадай заседательда кандидадаар эрхим инструментальщик Иван Исаковые дэбжүүлээ. Исаков болбол ажалайнгаа нормо үдэр бүри 150 ба дээшэ процент дүүргэдэг юм.

Мүн иимэ суглаанууд аймагай бусад организацинууд, предприятинууд болон колхозуудта дэбжэлтэ ехэтэйгээр үнгэргэгдөө.

Г. Антонов.

Этигэл найдабарииемнай харюулха

«Бурмонголлес» трестын, ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэришэдэй профсоюзай обкомой болон хүдэлмэришэдые хангалгын управлениин коллективүүдэй гэшүүдэй хамтын суглаан боложо, арадай заседательнуудта кандидадые дэбжүүлхэ асуудал зүбшэн хэлсэглэбэ.

Профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ нүхэр Рябов арадай судуудые һунгалга тухай богонихон элидхэл хэбэ. № 1 хлебозаводой, нэгэдэхи һургуулиин ба городской электростанциин коллективүүдэй гэшүүдэй суглаануудаар Городской районой нэгэдэхи участогай судьяда кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Галина Дмитриевна Шишкинагай кандидатурые суглаанда хабаадагшад нэгэн һаналаар дэмжэбэ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн нүхэр Е. А. Громыко гэгшэ нүхэр Г. Д. Шишкинагай арад зоной этигэл найдабарие үнэн сэхэ ажалаараа дүүргэжэ байдаг тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ. Нүхэр Г. Д. Шишкина 3 жэл соо арадай судьягаар хүдэлмэрилхэдөө, советскэ хуулиие нарин нигтаар сахиһан байна.

Удаа тээнь һунгагша нүхэр Старков ой модоной промышленностьда удаан саг соо һайнаар хүдэлмэрилжэ байһан нүхэр Евгения Александровна Громыко гэгшые арадай заседательда кандидадаар дэбжүүлхэ дурадхал оруулба. Энэ дурадхалыень сугларагшад баяртаа һайшаагаа.

Д. Очиржапов.

Культурно-гэгээрэлэй кадрнуудые ажалдань бэхижүүлхэ, идейнэ талаар хүмүүжүүлхэ шухала

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри эмхитэй һайнаар, эршэмтэйгээр ябуулагдабал, өөрынгөө зорилгые туйлажа шадаха байна. Тэрэ хадаа ажалшадай культурно-техническэ хэмжээе дээшэлүүлхэ, олониитын творческо үүсхэлые ургуулха, промышленностьда болон хүдөө ажахыда шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө социалистическэ мүрысөөе улам үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ гэһэн зорилготой.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудта хүдэлмэрилхэ гээшэ ехэ хүндэтэй ба харюусалгатай хэрэг мүн. Тиимэһээ эдэ эмхи зургаануудые эрхим хүдэлмэрилэгшэдөөр бэхижүүлгэ тон шухала удхашанартай байна Өөрынгөө хэрэгтэ дуратай, үүсхэлтэй шударгы хүнүүдые энэ хүдэлмэридэ дэбжүүлхэ, тэдэнэй идейнэ хүмүүжэл тухай саг үргэлжэ анхарха шухала.

Зүгөөр, партиин зарим айкомууд, мүн аймгүйсэдкомууд культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые эрхим һайн хүдэлмэрилэгшэдөөр хангаха тухай, тус хүдэлмэрилэгшэдэй идейнэ хүмүүжэлые хатуужуулха тухай багаар анхарна. Эдэ хүдэлмэрилэгшэд ехэ олоороо һэлгэгдэнэ. Юрэнхыдөө манай республика дотор культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо, хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ тухай асуудал хангалтагүйгөөр шиидхэгдэнэ.

1950 ондо культурно-гэгээрэлэй аяар 206 хүдэлмэрилэгшэд гэхэ гү, али бүхы кадрнуудай 53 процентнь һэлгэгдэһэн байха юм. Тэрэ тоодо 116 избачуудай 69-ниинь гү, али 59 процентнь һэлгэгдээ. Зарим аймагуудта культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд саг үргэлжэ шахуу һэлгэгдэжэ байдаг. 1951 ондо Хоринн аймаг дотор һэлгэгдэһэн избачууд, клубуудые даагшанар ба уранһайханай хүтэлбэрилэгшэдэй ниитэ тоонь аяар 17 хүн болоно. Тус аймагай культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша нүхэр Мангатханов болбол хүнүүдэй политическэ шанар ба шадабарние шалгангүй, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ абажархидаг, мүн тэдэниие өөрынгөө зоргоор хүдэлмэриһөөнь сүлөөлжэ байдаг зантай. Нүхэр Мангатханов хадаа клубууд болон уншалгын байшангуудые даагшанарай идейнэ хэмжээе дээшэлүүлхэ, тэдэниие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ тухай анхарал оролдолго гарганагүй.

Ажалшадай депутадуудай аймагай Соведүүдэй гүйсэдкомууд хүдөөгэй клубуудай болон уншалгын байшангуудай даагшанарые баталха ёһотой юм. Теэд Хоринн, Заиграйн, Хэжэнгын, Сэлэнгын, Зэдын, Бичурын, Кяхтын ба зарим бусад аймгүйсэдкомууд тус хүдэлмэрилэгшэдые баталдаггүй байна. Тэрэшэлэн эдэ аймгүйсэдкомууд культурно-гэгээрэлэй кадрнуудые идейнэ талаарнь хүмүүжүүлхэ, тэдээндэ бодото туһаламжа үзүүлхэ, тэдэниие бэхижүүлхэ тушаа хэмжээнүүдые абадаггүй байха юм. Энэ хадаа культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй ехэ олоороо һэлгэгдэдэг байһанайнь гол шалтагаан болоно.

Хүдөөгэй клубууд болон уншалгын байшангуудые даагшанарта комсомольско организацинууд ехэ туһаламжа үзүүлхэ ёһотой байһан аад, зарим комсомольско организацинууд энэ хэрэгтэ өөрынгөө үүргые дүүргэнэгүй. Тиихэдэ ВЛКСМ-эй Заиграйн айкомой хүдэлмэрилэгшэ Татарников Үнэгэтэйн хүдөөгэй клубые даагшые өөрынгөө зоргоор ажалһаань сүлөөлжэрхиһэн байха юм. Иимэ эрхэ тэрээндэ хэншье олгоогүй. Энэ мэтын шалтагаанһаа болоЖо Заиграйн аймагта культурно-гэгээрэлэй олохон хүдэлмэрилэгшэд һэлгэгдэһэн байна. 1951 оной түрүүшын хахад жэлэй турша соо Усть-Курбын хүдөөгэй клубта хоёр даагшанар һэлгэгдэһэн байгаа.

Тэрэшэлэн ВКП(б)-гэй зарим айкомууд культурно-гэгээрэлэй кадрнуудай шадабари мэргэжэлые дээшэлүүлхэ, тэдэниие ажал хүдэлмэридэнь бэхижүүлхэ гэжэ оролдологгүй байна. Жэшээнь, нүхэр Смирновагай һаяхан тусхай курса дүүргэжэ ерээд, Закаменай аймагай библиотекые даагша болоод, хүдэлмэритээ хүсэд танилсаадүй байтарнь, ВКП(б)-гэй тэндэхи айком тэрэниие ондоо хүдэлмэридэ оруулжархиһан байха юм. Мухаршэбэрэй аймагта баһа иимэ баримтанууд үзэгдэнэ. Мүн нүхэр Харжеевэй культурно-гэгээрэлэй һургуули дүүргээд, Зэдын аймагай культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһагта инспектороор ажаллажа байтарнь, партиин Зэдын айком тэрэниие аймагай кинофикациин таһагай начальник болгожорхёо.

Дээрэ дурсагдагша баримтанууд хадаа культурно-гэгээрэлэй кадрнуудые ажал хүдэлмэридэнь бэхижүүлхэ, дүй дүршэлөөрнь баяжуулха тухай зарим нютагуудта анхардаггүй байһыень гэршэлнэ. Арад зоной дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар, үрэ ехэтэйгээр дэлгэрүүлхын тулада үүсхэл оролдолгоһоо гадна, дүй дүршэл, мэргэжэл хэрэгтэй бшуу. Нютагуудтахи партийна болон советскэ органууд энээниие хараадаа абаха зэргэтэй. Теоретическэ талаараа хатуужаһан, гүйсэд мэргэжэлтэй кадрнуудые бэлэдхэхын тулада манай республика дотор культурно-гэгээрэлэй тусхай һургуули эмхидхэгдэһэн байна. Энэ һургуули дүүргэһэн кадрнууд тэндэ олоһон мэргэжэлэйнгээ ёһоор, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ томилогдожо, политическэ эрдэмээ практика дээрээ хэрэглэхэ уялгатай.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй идейнэ хүмүүжэлые хатуужуулха хэрэгтэ тусхайта семинарнууд тон ехэ удхашанартай. Эдэ семинарнууд хадаа клубууд болон уншалгын байшангуудые даагшанарай, библиотекарьнүүдэй мэргэжэлые, ниитэ ба политическэ бэлэдхэлэйнь хэмжээе дээшэлүүлхэ гэһэн зорилготой. Иимэ семинарнууд һарадаа нэгэ дахин аймаг бүхэндэ заабол үнгэргэгдэхэ ёһотой. Теэд зарим аймагуудта иимэ семинарнууд саг үргэлжэ үнгэргэгдэнэгүй, олон ушарта таһалдуулагдана. 1951 ондо семинарнуудые үнгэргэхэ түсэбые имагтал Кабанскын, Тарбагатайн, Баунтын ба Хойто-Байгалай аймагууд дүүргэһэн байна. Тиихэдэ 1951 ондо Закаменай, Хэжэнгын, Кяхтын ба Курумканай аймагуудта оройдоо хоёр—хоёр семинар болоһон байха юм.

Зүгөөр, идейно-теоретическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэһэн лэ семинар культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэ ехэ туһаламжа үзүүлхэ байһаниинь мэдээжэ. Теэд, Заиграйн, Бичурын, Сэлэнгын болон зарим бусад аймагуудта клубууд ба улаан булангуудые даагшанарэй, библиотекарьнүүдэй семинарнууд хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэнэ, тэдэнэй алишье талаараа ургалтада бодото туһаламжа багаар үзүүлнэ, секцинүүдэйнь хүдэлмэри һулаар эмхидхэгдэнэ. Тиихэдэнь ВКП(б)-гэй тэндэхи айкомууд энээндэ анхаралаа хандуулнагүй, тус семинарнуудые идейно-теоретическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ ябадалдань культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһагуудта шухала туһаламжа үзүүлнэгүй.

ВКП(б)-гэй Бичурын айком культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй семинарнуудые анхаралдаа огто абадаггүй байха юм. Семинарнуудай болоходо партиин айкомой, мүн аймгүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэд байлсадаггүй зантай. Харин партиин айкомой парткабинедые даагша нүхэр Кряжев семинар дээрэ лекци уншаха байһан аад, тэрэнээ бэлдээгүй байһан байха юм. Тиихэдэ байгша оной октябриин 27-до Бичурын аймагай культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөнэй болоходо, ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Афанасьев: «Зүблөөндэ байлсаха аргамгүй, зүблөөнэй һүүлээр булта минии кабинедтэ орожо ерүүжэн» гэжэ захирһан байба. Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэ иимэ албан хойрогоор хандаха ябадалые саашадаа тэсэжэ огто болохогүй.

Большевистскэ парти культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ, тэдэнэй хэрэгэйнь мэргэжэл болон идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлгэдэ тон ехэ анхарал хандуулна. Культурно-гэгээрэлэй кадрнуудые коммунистическээр хүмүүжүүлгэ хадаа нютагуудтахи партийна организацинуудай шухала зорилго мүн гэжэ ВКП(б)-гэй Центральна Комитет заана.

Кабанскын, Тарбагатайн, Хойто-Байгалай, Баунтын аймагуудта клубуудые болон уншалгын байшангуудые даагшанарай, библиотекарьнүүдэй семинарнууд идейно-теоретическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ, тус аймагуудта культурно-гэгээрэлэй кадрнууд үлэмжэ тогтууригай байдаг, тиихэдэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри нилээд һайнаар ябуулагдана. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, тус аймагуудтахи партийна ба советскэ органууд культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо, зүбөөр хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ большевистскэ анхарал хандуулна.

ВКП(б)-гэй айкомууд, мүн аймгүйсэдкомууд болон профсоюзна организацинууд хадаа культурно-гэгээрэлэй кадрнуудай идейно-теоретическэ хүмүүжэлые хатуужуулха, мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ, тиин тэдэниие ажал хүдэлмэридэнь бэхижүүлхэ тухай анхарал оролдолго гаргаха ёһотой.

Д. Козловская, политико-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ.

БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ сэмбын фабрикын вэрэгшэ комсомолка Л. Кудрявцева үнгэр бүтээсэ туйлан хүдэлмэрилнэ. Тэрэ халаа үдэрэйнгөө нормые 125 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Кудрявцева таһарһан һабагша залгажа байна.

А. Мантаевай фото.

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые шагнаба

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө, олон хүүгэдтэй бүлэг эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар ба «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар шагнаба.

Ахын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Х. Б. Гомбоева, Хэжэнгын аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Д. Дымбрылова, Яруунын аймагай Романовка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Е. Д. Карабутова гэгшэд 9 хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэй түлөө 1-дэхи шатын «Эхын алдар» гэжэ орденоор шагнагдаһан байна.

8 хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн 8 эхэнүүд «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденоор шагнагдаа. Тэдэнэй дунда: Ахын аймагай «Улаан Шэрза» колхозой гэшүүн П. Х. Мункoнова, Курумканай аймагай Разгон тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Д. Ц. Очирова, Закаменай аймагай Хамнейскэ сельскэ Соведэй үхибүүдэй яслиин хүдэлмэрилэгшэ Л. Д. Чупошева болон бусад бии. Мүн «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 22 эхэнүүд шагнагдаба.

6 хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн 43 эхэнүүд 1-дэхи шатын «Эхын медаляар», 39 эхэнүүд 2-дохи шатын «Эхын медаляар» шагнагдаа.

Агнууриин олзоборилгын отличник

ССР Союзай бэлэдхэлэй Министерство эрхим шанартай ангай арһа гүрэндэ тушааха түсэбөө ходо үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө Бурят-Монголой 13 ангуушадые үбсүүндэз зүүхэ «Агнууриин олзоборилгын отличник» гэһэн значогуудаар шагнаха тусхай приказ гаргаба.

Шагнагдагшадай дунда: Т. Т. Брянский, И. Д. Инешин, Д. Г. Пермяков (Байкало-Кудара), С. А. Абидуев (Баргажан), А. И. Богатых (Курумкан), С. Ф. Кириллов (Прибайкал) гэгшэд бии.

МАЛАА ДУЛААН БАЙРАНУУДТА, САДХАЛАНААР ҮБЭЛЖҮҮЛЭЕ

Эрхим бэлэдхэлтэй колхоз

Малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхые уряалһан партиин областной комитедэй нэмэл бэшэгэй харюуда Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшад малайнгаа үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэжэ, ниитынгээ малажал улам саашань хүгжөөлгын бата үндэһэ һуури байгуулха гэһэн уялга абаһан байха юм. Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө эндэхи малшад малаа дулаан байраар эртээнһээ хангаһан, һайн дэбисхэр — хохир бэлдэһэн байна.

Үбэлжэлгын бүхы үе соо малаа бардам хүрэхэ тэжээлээр хангаха хэрэгтэ ВКП(б)-гэй обкомой нэмэл бэшэг соо онсо анхарал хандуулагдаһан байгаа. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлени гүүртэ бүхэнэй тэжээл гаргашалгын календарна түсэб малшадтай хамта зохёоһон байна. Тэрэшэлэн малнуудые үүлтэрэйнь, тамир шадалайнь ба наһанайнь илгаагаар амяар амяараа бүлэгүүд болгоо Фермые даагша нүхэр Батуев, заимкануудые даагшад Раднаева, Жигжитова, һаалишад Баранова, Будаева, Елбонова болон бусад мүнөө жэлдэ үбһэ тэжээл гамтайгаар гаргашалха, бүхы заимкануудта кормушканууд ба яслинуудые түхеэржэ, нэгэшье һогообори үбһэнэй дэмы гэшхэгдэхэгүй ябадал хангаха гэһэн уялгануудые абанхай. Тэрэшэлэн нүхэр Раднаевай бригадынхид мүнөө үбэлдөө соломо мэхиинэ буйлуулжа малдаа эдюулхэнь. Тэрэнэй тула хүдөө ажахын наукануудай кандидат нүхэр Кормщиковой методээр соломодо извёстко холижо буйлуулха юм.

Кучигерскэ долоонжэлэй һургуулиин һурагшад, мүн Ягдык тосхоной хүдэлмэришэд, албахаагшад ба үндэр наһагай үбгэд, хүгшэд соломо хэршэлгэ ба буйлуулгадань малшадта туһалха гэжэ байна. Энээнэй урда тээ эндэхи малшад соломые малдаа хабар эдюулдэг байгаа һаа, мүнөө үбэлжэлгын турша соо һайнаар буйлуулжа эдюулхэ байна. ВКП(б)-гэй обкомой дурадхаһанай ёһоор силосно тэжээлнүүд гансал һэамхай үнеэдтэ зоотехническэ нормын ёһоор үгтэхэ юм.

Фермэнүүд ба гүүртэнүүдые даагшад үбэлжэлгын бүхы үе соо малаа минеральна тэжээлээр дүүрэн хангаха байна. Тэжээлэй дабһан үбэлдөө хүсэд хүрэхэ хэмжээтэйгээр асарганхай. Энэ колхозой малшад нэмэлтэ тэжээл болгон туд бүринн 60 центнер хагда сабшаха уялга абаа.

М. Майоров.

Алдуугаа дахин дабтана

Мүнөө жэлдэ Зэдын аймагай «Галын Очи» колхоз малай байрануудые бариха хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулан, нёдондонойнгоо алдууе дахин дабтажа байна.

«Галын Очи» колхозой хүтэлбэрилэгшэд малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл тухай асуудал правлениин заседани дээрэшье, партийна суглаан дээрэшье нэгэшье дахин табяагүй, малажал хүгжөөлгын энэ шухала асуудалаар юушье хээгүй. Тиимэһээ энэ колхоздо малай зоотехническэ барилгануудай оройдоо баригдаагүй, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй юрынхыдөө муугаар ябуулагдажа байһаниинь гайхалтай бэшэ. Малай 17 байрануудай нэгэнииншье заһабарилагдаагүй, тиихэдэ хониной 3 байрануудай нэгэнииншье нёдондонойнгоо шэбхэһээ сэбэрлэгдээгүй байһаар. Тэрэшэлэн энэ колхоз 300 гектарай соломо һүриижэ абангүй, саһанда даруулаа. Мүн 150 гектарай зелёнко сабшагдаагүй занлаа саһанда дарагдаһан байна. Малажалай фермэнүүд ба гүүртэнүүдтэ асарһан үбһэеэ хоройлоогүй дээрэһээнь малай эдижэ байһан баримтанууд үзэгдэнэ.

Колхозой правлени малшадай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ тухай ямаршье оролдолго гарганагүй. Мүнөө малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй иимэ харюусалгатай үедэ олонхи колхознигууд ниитын ажалда хабаададаггүй байха юм.

Эдэ бүхы шалтагаанһаа малай байрануудые бариха түсэб таһалдуулагдаа. Түсэбэй ёһоор 9 байри баригдаха ёһотой аад, нэгэнииншье баригдаагүй, бии байһан барилгын материал иишэ тиишэ зөөгдэжэ, дууһажа байна. Гадна, энэ колхоз адуу мал үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые холо дүүргээгүй. Аймагай хүдөө ажахын таһагай хараалһан хэмжээ-ябуулгануудай ёһоор, олон толгой мал хүдалдажа абаха байһан аад, энэ талаар мүн лэ юушье хэнэгүй. Эдэ бүхы болошогүй баримтанууд колхозой партийна организаци (секретариинь нүхэр Доржиев) һэнаа амархан тэсэжэ байдагынь гайхалтай.

ВКП(б)-гэй айком ба аймгүйсэдком малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые жэшээтээр түгэсхэхын тулада шууд хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

М. Михайлов.

Хонишодой зорилго

Хонин ажал хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбые Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой колхознигууд хамтынгаа суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэхэ зуураа, тэрээниие болзорһоонь урид, 3 жэл соо дүүргэхэ, тиигэжэ 22.230 толгой хонитой болохо, хонидойнгоо үүлтэрые ба ашагыень һайжаруулха гэһэн уялга абаһан байгаа.

—Манай отара мүнөө жэлдэ 100 хонин бүриһөө 106 хурьга абажа түлжүүлээ. Хонидой намарай ороодой кампаниие һайнаар үнгэргэжэ байнабди. Табан жэлэйнгээ түсэбые 3 жэл соо лаб дүүргэжэ шадаха аргатайбди, — гэжэ колхозой эрхим хонишон Сыренжит Доржеева тэрэ суглаан дээрэ хэлэһэн. Энэ колхозой хонишод хонидоо тураангүйгөөр ондо оруулхын ба түлнүүдыень һайнаар хүлеэн абахын тула байрануудыень үбэлдөө һайнаар бэлэдхэһэнэй, тэжээл зөөһэнэй, хонидые эрэ эмынь, наһанайнь, тамир шадалайнь илгаагаар отаранууд болгоһоной һүүлээр үбэлэйнь байрануудта оруулжа байна.

Д. Жигмитов.

Эрхим хонишон

Дулма Дугданова 10 гаран жэл Хоринн аймагай Ашангын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ, нилээд ехэ дүршэлтэй болоо. Тэрэнэйнгээ ехэнхи хубинь хонишоор хүдэлмэрилөө.

Нүхэр Дугданова ажалдаа үнэн сэхээр, оролдосотойгоор хандаһанай түлөө БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар хоёр дахин шагнагдаһан байна. Хододоо амжалтатайгаар ажалладаг тула арад зоной дунда тон ехэ хүндэтэй болоһон нүхэр Дугдановае Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд арадай заседательда кандидадаар нэгэн һаналаар дэбжүүлбэ.

А. Мангатханов.

Энээниие мэдэхэ гүт?

Хүнгүйгөөр хүдэлмэрилдэг электростанци

Зарим хүсэтэ гидроэлектростанцинуудай хүдэлмэринүүдые хүсэд автоматизацилгаар дэлхэй дээрэ анха түрүүшын амжалта СССР-тэ туйлагдаа. Тэдэ электростанцинуудта хүнүүд байдаггүй юм. Зүгөөр, станциһаа холо газарта байһан дежурна тэрэнэй хүдэлмэриие эрхилэн ябуулжа байдаг. Нэгэ энергосистемын хэдэн станцинуудые хангажа байдаг диспетчер хадаа кнопконуудые аргаахана дарахадаа станциин машинануудые хүдэлгэдэг гү, али зогсоодог, хүсыень ехэдхэдэг гү, али багадхадаг байха юм. Станци бүхэнэй дүтэхэнэ дежурнын байра байдаг. Тэрэ дежурна сүүдхэдэ нэгэ удаа станциин түхеэрэлгэнүүдэй хүдэлмэриие шалгадаг байна. Бэшэ тээнь станциин хүдэлмэри автомадаар шалгагдажа байдаг. Станцида бишыхан дутагдалай гараа һаа, дежурнын гэртэ сигнал үгтэдэг байна.

Телефонно хонхын харюуда станциин хүдэлмэринүүдэй показателиие автоматическаар мэдээсэжэ байдаг аппаратууд зарим станцинуудта тодхогдонхой.

Советскэ арад хадаа «Электростанцинуудай үйлэдбэриин процессүүдые автоматизацилха талаар хүдэлмэринүүдые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ» гэжэ дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан хамагай ехэ зорилгонуудай нэгые иигэжэ бодотоор бэелүүлбэ.

Манай хүршэ областьнуудта

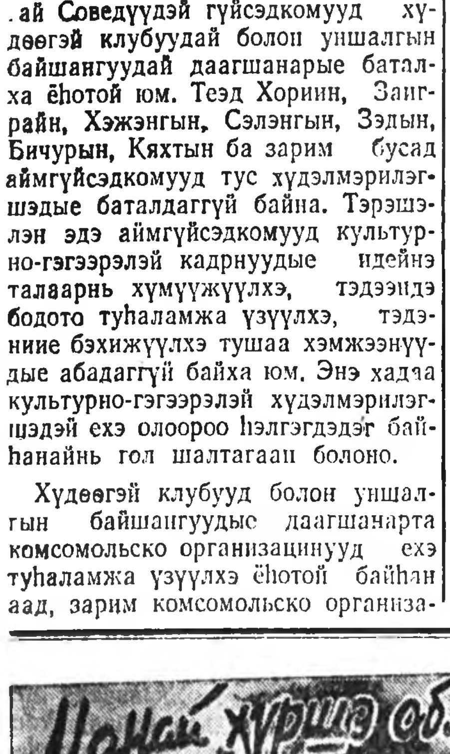

АГУУЕХЭ СТАЛИНСКА БАРИЛГАНУУДТА

Красноярск городой ажалшад агууехэ сталинска барилгануудта эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Хүндэ машина бүтээлгын заводто Волго-Донской каналда ба Куйбышевска ГЭС-тэ онохо мостовой кранууд хэгдэдэг.

Агууехэ Октябриин сйн хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаһан токарь-карусельщик Иван Карпов кранай шестерняе урданайхиһаа орходоо нэгэ дахин түргөөр точилдодог байба.

Фермэнүүдые гагналга Василий Пятовта даалгагдаһан байгаа. Гагналгын аппаратурые һайнаар шудалһан нүхэр Пятов гагналгые эрхим шанартайгаар хэбэ.

Токарь Николай Арсенков 125 тоннын кранай барабан точилдоходоо хоёр нормо хахадые хододоо дүүргэдэг байгаа.

Сталинска шэнэ барилганууд — бүгэдэарадай хэрэг! Хүндэтэ захилнуудые Красноярскын машина бүтээгшэд нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ.

САЙ БАГСАЛДАГ ФАБРИКАДА

Иркутскын сай багсалдаг фабрикын коллектив Агууехэ Октябриин 34 жэлэй ойе ажалай амжалтануудаар угтаба.

Һаяхан тус фабрика сай багсалдаг машино-автомат абаба. Тэрэниие мастер Шкиров хабсарган тодхоо. Машинист Казакова энэ орёо **автомадые шудалба. Тус автомат сай хэмнэдэг,** **багсалха саарһа** бэлэдхэдэг, сай нигтаруулан багсалаад, гаршагтай саарһа дээрэһээнь няадаг юм.

Фабрикын коллектив Агууехэ Октябриин хүндэлэлдэ түсэбһөө гадуур зурган миллион түхэригэй продукци үгэбэ.

БАЙГАЛАЙ ТРАУЛЕРАЙ КОМАНДЫН ГАБШАГАЙ АЖАЛ

«Коммунист» гэжэ Байгалай траулерай команда ажалайнгаа баатаршалгаар бүхы Зүүн Сибириин пароходство дотор алдаршана.

Шэрэлгынгээ жэлэй түсэбые тус команда болзорһоо урид дүүргээд, түсэбһөө гадуур хэдэн арбаад һалануудые ноябриин 7 болотор абаашаба. Һая 6 мянга 500 кубометр модотой сигарна һалые тус траулер шэрэжэ абаашаба.

Коммунизмын агууехэ барилганаудта эдэ модонууд Байгалай урда талын портнуудһаа ошоно.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛЫЕ ШАГНАЛГА

Иркутскын слюдагай фабрика — городой түрүү предприяти мүн. Табанжэлэйнгээ даалгабариие фабрикын коллектив аяар 1949 ондо дүүргээ һэн. Агууехэ Октябриин 34 жэлэй ойдо 1951 онойнгоо түсэб дүүргэбэ.

Слюдагай промышленностьда эрхим һайнаар, үни удаан хүдэлмэридһэнэйнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиум фабрикын 284 стахановецүүдые орденууд ба медальнуудаар шагнаба.

Шагнагдагшадта орденууд ба медальнууд баярай оршон байдалда һаяхан барюулагдаа.

КОЛХОЗ ХООРОНДЫН ГЭС

Саян уулын хормойдо, Тувинска автономно областиин территори дээрэ, Елегест гэжэ гол дошхон долгёо эбхэрүүлнэ. Энэ гол дээрэ колхоз хоорондын ГЭС баригдажа байна.

ГЭС баригшадта гүрэнэй зүгһөө миллион үлүүтэй түхэриг зээли үгтэбэ. Областиин хүдөө ажахын гурбан артель ба нэгэ совхоз эрхим хүнүүдээ энэ барилгада эльгээгээ.

Парти ба правительствын туһаламжада урмашажа, барилгашад-колхознигууд габшагайгаар ажаллана. Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүн Оюм-Канчир-Оол даалгабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг юм. Тэрээнтэй мүрысэхэдөө «Победа» колхозой шулууша Сат-Идем-Сюрюв түсэбөө 200 процент дүүргэнэ.

Залуу Тува электрын гэрэлээр улам улам ехээр гэрэлтүүлэгдэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Иркутска драматическа театр.

М. Минеевай фото.

ТРАКТОР, МАШИНАНУУДЫЕ САГ БОЛЗОРТОНЬ, ЭРХИМ ШАНАРТАЙГААР ЗАҺАБАРИЛХАБДИ

Сэлэнгын МТС-эй коллектив трактор заһабарилха узловой методые амжалтатайгаар хэрэглэжэ байна

[Ш]энэ технологи яажа шудалнабибди

...ай МТС-эй машинно-тракторна парк жэлһээ жэлдэ үргэдэнэ. ...ан мүнөө жэлдэ хүсэ ехэтэ ...чна дизельнэ 6 трактор, 6 ...йн, тэрэ тоодо 4 самоходно ...йн, самоходно 2 сенокосилка ...ии. Һүүлэй 1—2 жэл соо ...ажахын прицепной машина... барандаа шахуу шэнэдхэгдэн ...гдээ.

...инно-тракторна паркын ур... хамта мүн заһабарилгын ...эри ехэдэһэн байна. Тиимэ... трактор машинануудые ашаг... ба заһабарилга дээрэ шэнэ ...үүдые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй ... Шэнэ технологиин ёһоор ...олтэнүүдэй байранууд һэл... Жэшээнь, шалгалгын ...энээнэй урда тээ трактор за... цех соо байгаа. Мүнөө уз... методээр хүдэлмэрилжэ эхил...эй заһабарилгын бүхы про... тэрэ һаад ушаруулхэ байба. ...һээ тэрээнние хабсаралгын ...о абаашаһан байнабди. Тэрэ... гусенична полотнонуудые ...рха станок, мүн бусад түхеэ...үүд ондоо газарта табигдаһан ...

...ктор заһабарилгын бүхы про... хүдэлмэриин амяар амяараа ...айранууд болгогдон таһалаг... Хүдэлмэриин байра бүхэн һай... түхеэрэгдэһэн верстагуудаар ...гдаһан, тэндэхи технологичес... процессүүдтэй зохилдуулан тү...тэнүүд тодхогдоһон байха ...энээнэй урда тээ тракторнуу... бригадна методээр заһабарил... мастерскойнууд соо 100 шахуу ...ористнууд ба комбайнернууд ...эрилдэг байгаа. Мүнөө энэ хүдэлмэрие оройдоо 70 хүн дүүргэнэ. Тиимэһээ узловой метод нэбтэрүүлһэнэй ашаар 30 хүниие энэ хүдэлмэриһөө сүлөөлжэ, һуралсалда гү, али колхоздо эльгээхэ аргатай болообди. Тэрэшэлэн тракторнуудай ба тэрэнэй узелнуудай заһабарилгын шанарай хойноһоо хиналта һайжаруулагдаа.

Узловой методээр хүдэлмэрилһэн түрүүшын дүнгүүд һайн байна. Жэшээнь, комбайнер Цыдендамба Бадмаев подшипнигуудые точилдохо ба поршневой бүлэг заһабарилха узел дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа нормоёо 140—150 процент дүүргэнэ. Тракторна бригадануудай бригадирнууд Санжи Шагдуров, Бальжинима Бадматаров гэгшэд двигательнүүдые хабсарха узелда хүдэлмэрилхэдөө халаанайнгаа нормые 120—125 процент дүүргэдэг байна. Иимэ жэшээнүүд нилээд олон.

Узловой метод хэрэглэһэнэй ашаар хүдөө ажахын прицепной машинануудай заһабарилга һайнаар эмхидхэгдээ. Энээнэй урда тээ мэргэжэлтэй кадрнуудай имагтал трактор заһабарилгада табигдадаг байһан тула прицепной машинанууд саг соогоо һайнаар заһагдадаггүй байгаа. Тэдээниие дүршэл багатай трактористнууд, заримдаа прицепщигүүд заһадаг һэн. Мүнөө прицепной машинануудые мэргэжэлтэй хүнүүдһээ бүридэһэн тусгаар бригада заһабарилна. Богонихон болзор соо тэдэнэр 14 плуг, 5 сеялкэ, 6 культиватор, 6 сенокосилка һайн шанартайгаар заһажа дүүргэээ.

Ц. Найданов, Сэлэнгын МТС-эй ахалагша механик.

Сэлэнгын МТС-эй токарь К. Кокорин даалгабаряа һара бүри 120—130 процент дүүргэжэ, эрхим шанартай продукци гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: К. Г. Кокорин хүдэлмэрилжэ байна. Ф. Моренецын фото.

1952 ондо үндэр ургаса абахын түлөө

Заһабарилгын узловой методэй үндэһөөр зохёогдоһон технологическа картын ёһоор би өөрынгөө нүхэр, дүршэлтэй механизатор Бальжинима Бадматаровтай хамта тракторнуудай двигательнүүдэй бэ блогуудай хабсаралга, подшипнигуудай заһабарилга дээрэ хүдэлмэрилнэб. Энэ хадаа хүдэлмэриин тон харюусалгатай узел юм.

Сэлэнгын машинно-тракторна станцида 20 жэл шахуу хүдэлмэрилхэ зуураа, тракторна паркын заһабарилгада жэл бүри хабаадажа, гол түлэб двигательнүүд ба блогуудай хабсаралга, подшипнигуудай заһабарилга дээрэ хүдэлмэрилнэб. Эдэ детальнуудые шанар муутайгаар заһабарилһая бэ хабсарһан тухай гомодол олон жэлдэ хүдэлмэрилхэ зуураа дуулаагүйб.

Мүнөө жэлдэ заһабарилгые узловой методээр ябуулхадаа манай харюусалга улам ехэ болоо. Юуб гэхэдэ, МТС-эй бүхы 40 гаран тракторнуудай двигательнүүд, блогууд ба подшипнигууд манай гараар гараха юм гэхэ гү, хүдөө ажахын шэнэ жэлдэ бүхы тракторна паркын хүдэлмэри манай хэһэн заһабарилгын шанарһаа дулдыдаха байна.

Өөһэдынгөө хэжэ байһан хүдэлмэриин тон шухала байһанние бидэ һайн мэдэнэбди. Заһабарилгын түсэб зүбшэн хэлсэхэ зуураа, бидэнэр мүнөө жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиһээ шангаар хүдэлмэрилхэ, тиигэжэ хабарай тарилгада ябаха бүхы тракторнууд, сеялкэнүүд болон прицепной бусад зэр зэмсэг болзорһоонь урид, 1952 оной февралиин 10 болотор заһажа дүүргэхэ гэһэн уялга абнабди. Һайнаар түхеэрэгдэһэн ба зэбсэглэгдэһэн заһабарилгын мастерскойтой, олон жэлдэ хүдэлмэрилжэ, техникые түгэс шудалһан механизаторнуудай кадрнуудтай хадаа уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ шадахабди гэжэ шиндэһэн байнабди.

Заһабарилгын узловой методээр хүдэлмэрилһэн түрүүшын дүнгүүд манай мастерской соо угаа ехэ резервнүүдэй бии байһые харуулаа. Тэдэ бүхы арга боломжонуудаа зүбөөр хэрэглэн, бүхы тракторна парк болон хүдөө ажахын прицепной машинануудаа болзорһоонь урид, һайн шанартайгаар заһабарилха, тиигэжэ 1952 оной үндэр ургасын ба социалистическэ хүдөө ажахын шэнэ амжалтануудай үндэһэ һуури байгуулха гээшэ манай мүнөөдэрэй шухала зорилго болоно.

С. Чагдуров, Сэлэнгын МТС-эй № 6 тракторна отрядай бригадир.

Цыдендамба Бадмаев Сэлэнгын МТС-эй түрүү комбайнер байхаһаа гадна, механизмуудые заһабарилгаар шадабаритай мастер юм. Мүнөө тракторнуудай подшипнигуудые точилдохо ба шатунно-поршневой бүлэгые заһабарилха узелда хүдэлмэрилхэ зуураа, нүхэр Бадмаев 1,5 нормо дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ц. Бадмаев СТЗ—НАТИ трактораЙ поршенние заһабарижа байна.

Ф. Моренецын фото.

Бүхы машинануудаа гүйсэд бэлэн болгохобди

Би залуу трактористаб. Мүнөө дүрбэдэхи сезондоо тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгада хэбзаданаб. Заһабарилгын урданай бригадно-узловой методээр хүдэлмэрилхэдөө бидэнэр, трактористнууд барандаа заһабарилга дээрэ ажалладаг һэмди. Тиигэжэ МТМ дотороо хэдэн һарын туршада ухарилдажа, дүүрэн хүсөөрөө ажалладаггүй байгаабди. Тиимэһээ хүдэлмэриимнай дүнгүүд холо хангалтагүй байдаг һэн.

Мүнөө заһабарилгые узловой методээр эмхидхэхэдэ тад ондоо байдал харагдана. Заһабарилгада эгээн дүршэл ехэтэй трактористнууд ба комбайнернууд табигдаа. Шэнэ методээр ажаллажа, хүдэлмэриин үдэрые нигтаруулһанай, ажалай эмхидхэлые наринаар табиһанай ашаар тракторнуудай заһабарилгада үсөөн хүниие табиха, тарилгын ба үбһэ хуряалгын прицепной машинануудай, комбайнуудай заһабарилгые нэгэн доро үргэн фронтоор ябуулха арга боломжо бии болоо.

Би өөрөө хүдөө ажахын машинануудай заһабарилга дээрэ хүдэлмэрилнэб. Зарим хүнүүд прицепной машинануудай заһабарилгые 2-дохи зэргын хүдэлмэри гэжэ тоолоод, тэрээндэ анхаралгүйгөөр хандадаг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Бүри һая болотор би өөрөөшье тиимэ һанал бодолтой байгаа һэм. Гэбэшье, һайнаар бодожо үзэхэдэмни тиимэшье бэшэ байба. Үнэхөөрөөшье гансал тракторнуудые заһабарилаад, сеялкэнүүд, культиваторнууд, плугууд ба борнойнуудые бэлдээгүй һаа, хабарай полевой хүдэлмэридэ МТС бэлэн болоо гэжэ хэлэхын аргагүй байна бшуу.

Мүнөө манай мастерской соо тракторнуудтай нэгэн доро хүдөө ажахын прицепной машинанууд заһагдажа байна. Энэ хүдэлмэрие тусгаар бригада дүүргэнэ. Манай бүхы хүдэлмэри наринаар хубаагдаһан ба түсэблэгдэһэн байха юм. Хабарай тарилга хэхэ агрегадуудай заһабарилгые бидэнэр 1952 оной февралиин 10 болотор дүүргэхэ уялгатайбди. Удаань үбһэ ба таряа хуряалгын машинануудые заһабарилжа эхилээд, тэрээнние 1952 оной майн 20-һоо хожом бэшэ дүүргэхэ байнабди.

Өөрынгөө даажа байһан бүхы техникые һайнаар заһабарилхэ гэһэн үгэеэ манай механизаторнууд нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ. Юуб гэхэдэ, өөһэдынгөө стахановска ажалаар Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэ бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэг бэхижүүлнэбди гэжэ тэдэнэр мэдэнэ.

Д. Кузьмин, Сэлэнгын МТС-эй № 13 тракторна отрядай тракторист.

Хүдэлмэриингөө үдэрэй минута бүхэниие гамнаха

Сэлэнгын машинно-тракторна станцида би 1934 онһоо хойшо—түрүүн трактористаар, удаань самоходно комбайнай комбайнераар хүдэлмэрилнэб. Жэл бүри тракторнууд ба комбайнуудай заһабарилгада хабаадажа, урдань мэдэгдээгүй гү, али обёорогдоогүй шэнэ шэнэ юумэнүүдые ойлгодогби. 1945 онһоо хойшо подшипнигуудай точилдолго ба шатунно-поршневой бүлэгэй заһабарилгые МТС вэмда найданхай. Подшипнигуудые точилдоходоо миллиметрын зуугаад хубинуудые хэмжэдэг ябадал энэ хүдэлмэриин угаа харюусалгатай байһаниие гэршэлнэ.

Би хүдэлмэриингөө үдэрые наринаар түсэблэнхэйб. Үшөө үдэшэлэн байхада үглөөдэр ямар хэмжээнэй хүдэлмэриин дүүргэгдэхэ байһые мастерскойе даагшаһаа мэдэдэг, тэрээние хараадаа абажа, хүдэлмэриингөө сагые хубаадаг байнаб. Минута бүхэниие гамнажа, хүдэлмэриингөө саг бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэдэгби. Заһабарилгын үнгэрэгшэ кампанида 1 туһалагшатай хүдэлмэрилхэдөө халаан бүри нэгэ хахад — хоёр нормо дүүргэдэг һэмди. ТрактораЙ подшипнигуудые точилдолго ба шудхалгада 18 час хэрэгтэй юм. Бидэнэр энэ хүдэлмэрие 10—11 час соо дүүргэдэг байгаабди.

Мүнөө сезондо тракторнууд узловой методээр заһабарилагдажа, поршневой бүлэгэй заһабарилга, подшипнигуудые точилдолго ба шудхалга заһабарилгын амяараа узел болгогдонхой. Энэ участогые би гансаараа ханганаб. Заһабарилгын бүхы линиин һаадгүйгөөр хүдэлмэрилхэ ябадал хангахын тула халаанайнгаа даабариие, эгээн багаар бодоходо, 135—140 процент дүүргэхэ зэргэтэй байнаб.

Октябрь һара соо ба ноябриин түрүүшын хахад соо мастерскоймнай хэдэн тракторнуудые заһажа гаргаа. Заһабарилгын түрүүшын үдэрнүүдэй дүй дүршэл узловой методэй үлүү һайн ба ажалай бүтээсые угаа ехээр дээшэлүүлхэ арга боломжо олгодог байһаниие харуулаа. Би өөрынгөө даабариие мүнөө 140—150 процент дүүргэнэб. Мастерскойн нэгэ янзаар, һаадгүйгөөр хүдэлмэрилхэ бүринь ажалаймнай бүтээсэ дээшэлхэ байна.

Өөрынгөө хүдэлмэриин участок дээрэ тракторнуудай детальнуудые гансал һайн шанартайгаар заһабарилхаб гэжэ үгэеэ үгөөд, станциингаа бүхы механизаторнуудые энээндэ уряална6.

Ц. Бадмаев, Сэлэнгын МТС-эй комбайнер.

Манай механизаторнуудай зорилгонууд

...ЭЭ ЖЭЛДЭ манай машинно-тракторна станциин механизаторнууд харьяата 6 колхозуу...а газартаряалангай культу...ашадань дээшэлүүлхын ту... колхозно таряашадтай нигта ...атайгаар хүдэлмэрилөө.

...ята колхозуудгамнай хүдөө ... бүхы хүдэлмэринүүд мүнөө ... эрхим болзорто, һайн шанар...р дүүргэгдээ. Хабарай тарил...үсэб 126 процент, намарай ...ахалалга—124 процент, ком... хуряалга — 136 процент ...гдэһэн байха юм. Бүхы дээ... тракторна хүдэлмэриин жэлэй ...е МТС үлүүлэн дүүргэжэ, ...ическа хангалтатай показа...үдые туйлаһан байна.

...т-Монголой хүдөө ажахые ... хэмжээгээр хүгжөөхын ту...ртиин Центральна Комитедэй ...етскэ правительствын эсэшэ...арал оролдолгын ба угаа ...аламжын ашаар манай МТС ...жалтануудые туйлаа. Ганса...өө жэлдэ манай МТС хахад ... үлүүтэй түхэригэй элдэб ... түхеэрэлтэнүүдые, хүдөө ... машинануудые абаһан бай...энэй дунда «С-80» гэжэ хү...тракторнууд, «С-6» гэжэ хүсэтэ ...комбайнууд, самоходно ком...д ба сенокосилканууд, трак...силосорезкэнүүд, скрепернууд, ...на ба бургааһа һөөг хахалха ...д, заһабарилгын мастерскойн ...лтэнүүд бии.

...ай МТС-эй механизаторнууд: ...ристнууд, комбайнернууд ба ...рилгын хүдэлмэрилэгшэд энэ ... эмхитэй һайнаар ажаллаба. ...өө дааһан техникые эрхи... шудалан, тэдэнэй үгэхэ юумые ...ь абажа, хүдөө ажахын ...ануудай ургасые саашадань ...үүлхын тула манай механи...үүд ехээр оролдоһон байна. ...өө сезондо эмхитэй һайнаар, ... бүтээсэтэйгээр ажаллаһанай ... МТС-эй үнинэй механизатор Шойжонима Аюшеевэй хүтэлбэрилдэг № 12 тракторна бригада харуулаа. Энэ бригада 1951 ондо Кировэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, 3503 гектар газар (зөөлэн хахалалгаар) элдүүрилжэ, сезонойнгоо түсэбые 127 процент дүүргэһэн байха юм. Энэ бригада условно трактор бүхэнэй бүтээсые 530 гектарта хүргэһэн, түрүү трактористнууд А. Черных, С. Бадмажапов гэгшэд ДТ-54 трактораар 750—865 гектар газар элдүүрилһэн, туд бүриин 930 гаран килограмм горючи арбилһан байна.

Үнинэй механизатор Гарма Будацыреновэй хүтэлбэрилдэг № 2 тракторна бригада МТС дотороо эрхимүүдэй нэгэн гэжэ суурхадаг. Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа энэ бригадын трактористнууд сезонойнгоо түсэбые 135 процент дүүргэжэ, түсэбэй ёһоор 436 гектарай орондо 584 гектар газар условно трактор бүхэнөөрөө элдүүрилээ. Нүхэр Будацыреновэй бригада полевой бүхы хүдэлмэринүүдые хододоо эрхим шанартайгаар дүүргэдэг юм. Энэ бригадын трактористнууд Ф. Гарипов, Б. Гармаева, С. Ванданов болон бусад 1,5—2 сезоной нормо дүүргэээ. Тэрэшэлэн нүхэд Чагдуров, Будаев, Доржиев ба Собенников гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг тракторна бригаданууд жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэнхэй. Эдэ бригадануудай трактористнууд К. Бадмаев, Ц. Цыбикжапов, Б. Лудупов, П. Аюшеев, Т. Жамсаранова болон бусад стахановска ажалай ба техникые шудалалгын эрхим жэшээ харуулна.

Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэлгэ тракторна парк, хүдөө ажахын машинанууд ба комбайнуудые хаһа саг соонь, һайн шанартайгаар заһабарилһанһаа гол түлэб дулдыдадаг гэжэ олон жэлэй дүршэл харуулна. Тиимэһээ бидэнэр заһабарилгын кампанида наринаар бэлдэдэгбди. Тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудые заһабарилгын мүнөөнэй сезондо манай МТС-эй механизаторнууд илангаяа һайнаар бэлэдхээ.

МТС-үүдэй урда табигдажа байһан эрилтэнүүд жэлһээ жэлдэ дээшэлнэ. Манай МТС 1952 ондо таряанажалай хүдэлмэринүүдые дүүргэхэһээ гадна, малажалай ехэ хүдэлмэри хэхэ байна гэжэ манай трактористнууд, комбайнернууд, заһабарилгын хүдэлмэришэд ба механигууд һайн мэдэнэ. Мүнөө өөһэдынгөө мастерскойн условидо бидэнэр гагналга хэхэ, элэһэн базисна детальнуудые заһабарилха, моторнуудай хүсэ ба горючи гаргашалга шалгаха болон бусад харюусалгатай хүдэлмэринүүдые нэгэн доро ябуулха аргатай байнабди.

Бүри һая болотор манай МТС-тэ трактор заһабарилгын бригадна метод хэрэглэгдэдэг байгаа. Энэ методээр хүдэлмэрилхэдэ заһабарилгада дүршэл багатай хүнүүд табигдадаг һэн. «Шинии трактор заһагдажа байна, тиимэһээ тэрээндэ ши өөрөө хабаадаха ёһотойш» гэһэн тон простой принципээр энэ хүдэлмэри эмхидхэгдэдэг байгаа. Тиимэһээ тракторнууд, комбайнууд ба прицепной машинануудай заһабарилгада 100 шахуу хүн табигдажа, тэдэнэй 4-нэйнь нэгэ хуби мастерской соогуур миин ябажа байдаг, бусадта һаад хэдэг һэн. Бригадна методээр хүдэлмэрилхэдэ, заһагдаһан тракторнуудай шанар хододоо муу байдаг байгаа. Юуб гэхэдэ, трактористнууд барандаа заһабарилгын процессүүдые адли һайнаар шудалһан байдаггүй. Тиихэдэ нэгэ доро 12—13 тракторнуудай задалагдахада, тэдэнэй заһабарилгын хойноһоо техническэ нарин хиналта хэхын аргагүй боложо, заһабарилгын шанар мүн лэ муу байдаг һэн.

Түрүү МТС-үүдэй дүй дүршэлые наринаар шэнжэлээд байхадаа, заһабарилгын энэ сезондо узловой метод хэрэглэхэ гэжэ манай МТС-эй коллектив шиидэһэн байна. Энэ методээр хүдэлмэрилжэ эхилхын тула ехэ бэлэдхэл хэхэ хэрэгтэй байгаа. Түбхын түрүүн мастерской доторхи түхеэрэлтэнүүдые зүбөөр хубаарилан табиха, хүдэлмэриин байрануудые шэнэдхэхэ болон бусад хубилалтануудые хэхэ шухала болоо һэн. Мастерской доторхи бүхы түхеэрэлтэнүүдые, хүдэлмэриин байрануудые системын ёһоор табиһанай эсэстэ мастерской доторхи талмайн хэршье бага байгаа һаа, тэрээн соо нэгэ доро 7 трактор заһабарилха арга боломжотой болообди. Бүхы гол узелнуудай жэгдэ һайнаар хүдэлмэрилөөд байхада, мастерскойһоо үдэр бүри 1 трактор заһагдажа гараха байна. Узловой метод хэрэглэһэнэй ашаар заһабарилга дээрэ 70 хүнэй орондо мэргэжэлтэй 45 хүдэлмэришэниие табиха аргатай болоһон байнабди.

Трактор заһабарилга дээрэ узловой метод дэлгэрүүлгэ хадаа МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй ба республикын хүдөө ажахын Министерствын урда ехэ эрилтэ табина. Түрүүшын ээлжээндэ тэдэнэр болбол мастерскойнуудай һаадгүй хүдэлмэрилхын тула запасной частьнуудаар, туһалбариин материалнуудаар гүйсэд хангаха ёһотой. Юуб гэхэдэ, гансашье деталиин дутабал, заһабарилгын бүхы процесс таһалдаха, заһабарилагшад миин байха ба заһабарилгын болзор унжагайруулагдаха байна бшуу.

Узел бүхэндэ хүдэлмэриин шанар наринаар шалгаха, дутагдалнуудые саг болзор соонь оложо усадхаха, заһабарилгын технологическа бүхы процессые эмхидхэлгэдэнь механизаторнуудта туһалха гээшэ МТС-үүдэй ба республикын хүдөө ажахын Министерствын Управлениин бүхы механигууд, технигүүд ба инженернүүдэй нангин уялга болоно. Узловой методээр хүдэлмэрилжэ эхилһэнэй һүүлээр бүхы арга боломжо ба резервнүүдээ хаража үзөөд байхадаа манай МТС-эй механизаторнууд заһабарилгын квартальна ба сезоной түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн социалистическэ уялга абаа. Энэ уялгаяа манай механизаторнуудай нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байһаниинь лабтай.

1952 оной хабарай тарилгада жэшээтээр бэлэдхэхын түлөө мүнөө МТС-эй мастерскойнууд соо мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. МТС-эй түрүү хүнүүд: трактористнууд Доноев, Лудупов, Батышев, комбайнернууд Бадмаев, Ойдопов, Ковшин, тракторна бригадануудай бригадирнууд Собенников, Будацыренов, Чагдуров, заһабарилгын хүдэлмэришэд Власов, Кокорин ба Сапунов гэгшэд социалистическэ мүрысөө үүсхэгшэд болоһон байна.

Республикын бүхы МТС-үүдэй коллективүүд манай уряае дэмжэхэ, тракторнууд, комбайнууд ба прицепной машинануудай заһабарилгые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө. 1952 оной хабарай тарилгада большевистскээр бэлэдхэхын түлөө социалистическэ мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ бэзэ гэжэ Сэлэнгын МТС-эй механизаторнууд батаар найдана.

А. Кузьмин, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат, Сэлэнгын МТС-эй директор.

Сэлэнгын МТС-эй эрхим трактористнуудай нэгэн Лхамажап Доноев тракторна хүдэлмэриин үнгэрэгшэ сезон соо даалгабаряа 130 процент дүүргээ. Тракторай механизмуудые ба тэдээнэй хүдэлмэринүүдые эрхим һайнаар мэдэдэг нүхэр Доноев трактортойнгоо хойноһоо нигта һайнаар харууһалжа, тракторэа үбэлэй хадагалалгада бүтэн бүринөөр тушааһан.

Мүнөө нүхэр Доноев трактораЙ карбюратор ба бусад зарим механизмуудые заһабарижа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторист Лхамажап Будацыренович Доноев тракторайнгаа дэргэдэ байна.

Ф. Моренецын фото.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ЗАМ БА ДАЙНАЙ ЗАМ

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн Парижда боложо байгаа зургаадахи сесси бүхы дэлхэйн олониитын анхарал татана. Энэнь ойлгосотой байна, ушарынь 5-дахи сессиин һүүлэр үнгэрһэн саг соо уласхоорондын байдал баруун гүрэнүүдэй, нэн түрүүн, Холбоото Штадуудай агрессивнэ политикын эсэстэ хүндэрһэн байна.

ООН-эй үмэнэ хэдэн олон шухахала зорилгонууд байна. «Урдын сессинүүд дээрэ байһандал, мүнөө советскэ делегаци,—гэжэ А. Я. Вышинский Ассамблейн трибунэһаа мэдүүлбэ,—эб найрамдал ба уласхоорондын хани харилсаа бэхижүүлгэдэ һаад хэжэ байгаа зүйлнүүдые зайсуулха, дэлхэйн шэнэ дайнай аюул усадхаха ябадалда Ассамблейн түсэлэлтэнүүдые зорюулха хэрэг зорилгомнай мүн гэжэ харана. Мүнөө үедэ энэ хадаа дары шиидхэбэри эбахые Нэгэдэмэл Нацануудай Организациһаа эриһэн тон шухала, түрүү зэргын зорилго болоно».

Энэ агууехэ ба һайн һайхан зорилго бэелүүлхын тулада советскэ делегаци «Дэлхэйн шэнэ дайнай аюулда эсэргүү ба арадуудай хоорондын эб найрамдал, хани барисаа бэхижүүлхэ хэмжээнүүд тухай» дурадхалнуудые Генеральна Ассамблейн үзэмжэдэ СССР-эй Правительствын даалгабаряар оруулһан байна. Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай гадаадын эрид шууд политика энээндэ тодорхойгоор харагдана.

Агрессивнэ Атлантическа блогто хабаадалга, мүн бусадай территоринууд дээрэ сэрэгэй базануудые байгуулга хадаа ООН-эй гэшүүн байха ябадалтай таарахагүй юм гэжэ соносхохые советскэ дурадхалнууд уряална. СССР-эй дурадхалнууд хадаа Кореядэ дайнай ябуулганууды дары зогсоохо, зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба буу зэбсэгүүдые ехээр хороохо тухай, мүн атомна зэбсэг хорихо ба энэ хорилто бэелүүлгэдэ уласхоорондын нарин хиналта тогтоохо бодото хэмжээнүүд тухай асуудалые бүхэдэлхэйн конференци дээрэ хаража үзэхэ гэжэ харазлна. Советскэ дурадхалнууд агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталхые дахин уряална.

Энэ дурадхалнуудые үндэһэ болгон, А. Я. Вышинский ноябриин 16-да нэмэлтэ дурадхалнуудые оруулаа.

Агрессиин зэбсэг болохо атомна зэбсэг хэрэглэлгэ хадаа ООН-дэ хамаатай байха ябадалда таарахагүй гэжэ мэдэрхые дурадхагдана.

Советскэ делегаци хадаа конвенциин проектые 1952 оной февралиин 1 хүрэтэр Аюулгүйн Советдэ табихыень атомна энерги ба юрын тухэлэй буу зэбсэгүүдэй асуудалнуудые эрхилхэ комиссида даалгахые дурадхаба, тус конвенци хадаа атомна зэбсэг хорихо, тэрэниие үйлэдбэрилхэ ябадал зогсоохо, хэгдэһэн атомна бомбонуудые имагтал гражданска зорилгонуудта ашаглаха ба энэ конвенци бэелүүлгэдэ уласхоорондын нарин хатуу хиналта тогтоохо тухай Генеральна Ассамблейн тогтоол дүүргэхэ ябадал хангаха байна.

Хоёрдохи дурадхалынь—өөрынгөө буу зэбсэгүүдые ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые нэгэ жэлэй турша доторгурбанай нэгэ хубяар хороохые Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын гэшүүдтэ һайшаан дурадхана.

Гурбадахи дурадхалынь—атомна зэбсэг тухай ба бусадай территоринууд дээрэ байгаа сэрэгэй базанууд тухай мэдээнүүдые оруулалсаад, өөрынгөө буу зэбсэгүүдэй ба зэбсэгтэ хүсэнүүдэй байдал тухай мэдээнүүдые дары үгэхыень бүхы гүрэнүүдтэ һайшаан дурадхана.

Советскэ делегаци хадаа атомна зэбсэг хорихо, буу зэбсэгүүд ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ хиналта тогтоохо ба буу зэбсэгүүд болон зэбсэгтэ хүсэнүүдэй байдал тухай гүрэнүүдэй табиһан мэдээнүүдые шалгаха уласхоорондын хиналтын органиие Аюулгүйн Соведэй хэмжээн дотор бии болгохые дурадхана.

Хоёрдохи дурадхал тухай хэлэхэ зуураа, А. Я. Вышинский болбол советскэ делегаци табан гүрэнэй буу зэбсэгүүдые гурбанай нэгэ хубяар хороохо тухай асуудалые Ассамблейн 6-дахи сесси дээрэ хаража үзэхые дурадхана гэжэ зааба.

Эб найрамдалай советскэ программа хадаа олон зуугаад миллион хүнүүдэй хүсэл эрмэлзэлгые харуулна. Стокгольмско уряада гар табиһан 500 миллион хүн атомна зэбсэг хорихо гэһэн һэналаа мэдүүлбэ, 562 миллион гаран хүн Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай дурадхал дэмжэбэ.

Баруун гүрэнүүд Генеральна Ассамблейн сессидэ юу эсараа б? ООН-дохи агрессорскэ ядро ямар замаар ябажа байнаб? Парижска сессиин болохын урда тээ буржуазна пропагандын органууд США-гэй, Англиин ба Франциин болохоёо байгаа «амгалан добтолго» тушаа ехэ юумэ шашаһан байгаа. Гэбэшье, «Аванти» гэжэ итальянска газетын тон зүбөөр хэлэһэнэй ёһоор, энэ суутай «амгалан добтолгонь» оройдоол 24 час—ноябриин 7-до Трумэнай үгэ хэлэһэнһээ эхилээд (тэрэнэй хэлэһэн үгын баримтануудые һүүлээрнь Ассамблей дээрэ американска түлөөлэгшэ Ачесон дабтаһан байгаа) советскэ делегациин толгойлогшо А. Я. Вышинскиин ноябриин 8-да үгэ хэлэхэ хүрэтэр үргэлжэлһэн байна. А. Я. Вышинский Атлантическа блогой «амгалан» дурадхалнуудай билдагууша ба хоохон худал байһаниие балшыса элирүүлээ.

США-гэй, Англиин ба Франциин зонхилхы бүлэг нюурнууд хадаа олониитые төөрюулхэ, мүн империалистическэ лагерь амгалан һанаашалгатай байһан хэбэртэйгээр шашажа, өөһэдынгөө агрессивнэ зорилгонуудые нюуха гэжэ һэдэнэ. Эб найрамдал бэхижүүлхэ ябадалда шэглүүлэгдэһэн хэбэртэй болобошье, үнэн хэрэг дээрээ арадуудай эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлхэ ябадалтай ямаршье холбоогүй дурэдхалнуудые 6-дахи сессидэ США-гэй, Англиин ба Франциин правительствонуудай үмэнэһөө табихадаа, Ачесон мүн лэ иимэ зорилго табиһан байна.

Ачесоной дурадхаһан «программын» гол зүйлынь бүхы оронуудтахи буу зэбсэгүүдэй бүридхэлгэ хэхэ ябадал болоно. Энэнь гол түхэлэй буу зэбсэгүүдһээ эхилхэ бэшэ, харин саашаа болоходоол гол түхэлэй буу зэбсэгүүдтэ хамаадаха байна. Атомна проблемэ тушаа хэлэхэ болоо һаа, И. В. Сталинай хэлэһэн ёһоор, «Атомна зэбсэг хорихо ябадалһаа бэшэ, харин тэрэниие легализацилха ба хуули ёһоной болгохо ябадалһаа» эшэ үндэһэтэй «хиналтын» американска түсэбые США хойшодоошье баримталха юм гэжэ Ачесон мэдүүлһэн байнэ.

Дай үүдхэгшэдэй «амгалан» маневр тон билдагууша байгаа, тэрэнь буржуазна хэблэлээр шүүмжэлэгдэһэн байна. «Нью-Йорк геральд трибюн» газетын хэлэһэнэй ёһоор, «буу зэбсэг хуряаха тухай» американска дурадхалнууд пропагандистска маневр мүн гэжэ харагдажа бүрин болохо байна. «Американска, энглийска ба французска правительствонууд дахин зэбсэглэгдэхэ ябадалда баруун дэлхэйн арадуудай зэбүүрхэдэг, эб найрамдал тээшэ тэдэнэй эрмэлзэдэг байһан ябадалаар тон сошордуу байна» гэжэ «Вашингтон пост» газетэ тайлбарилна.

Американска империалистнуудай мэхэ гохын ямаршье аашанууд США-гэй гадаадын политикын агрессивнэ шэнжэ шанарые далдалжа шадахагүй. Генеральна Ассамблейн зүблэхэ зүйлые зүбшэн хэлсэлгэ ба эхилһэн ниитын дискусси юу харуулнаб гэхэдэ, уласхоорондын харилсаануудай амгалан хүгжэжэ магадгүй байһанһаа айха гээшэ США-гэй гадаадын политикын үндэһэ болоно.

Ассамблейн мүнөөнэй сесси дээрэ хоёр зам—Советскэ Союзай хараа бодолһоо эшэ үндэһэтэй эб найрамдалай ба уласхоорондын хани харилсаанай зам, нүгөөдэнь—уласхоорондын харилсаануудай хурсадаха ба хүндэрхэ зам, дайнай зам харагдаба. Энэ һүүлшын замда империалистическэ лагериин оронуудай зонхилогшод арадуудые түлхин оруулхые һэдэнэ.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ Советскэ Правительствын дурадхаһан эб найрамдалай дурадхалнуудые арадууд һайшаана, эб найрамдал сахихыв ба батадхахын түлөө тэмсэлые шэнэ хүсөөр дэлгэрүүлнэ.

ДУНДА ВОСТОГТО АМЕРИКАНСКА ИМПЕРИАЛИЗМЫН ААШАНУУД

Һаяхан США, Англи, Франци ба Турци хадаа «дунда восточно командовани» гэдэгые «бүридүүлхэ принципүүд» тухай деклараци толилбо. Агрессивнэ Хойто-атлантическа союзай дунда восточно филиалые байгуулха шэнэ шата тухай энэнь хэлэнэ.

Тэрэниие эмхидхэгшэдэй һаналаар, «дунда восточно командовани» хадаа американска, англичйска ба турецкэ сэрэгүүдые, мүн арабска бүхы оронуудай ба Израилиин зэбсэгтэ хүсэнүүдые нэгэдхэхэ зорилготой байна. Энэ зам дээрэ империалистнууд харзалагдаагүй бэрхэшээлнүүдтэй дайралдаһаниинь мэдээжэ. Египет сэрэгэй пактда нэгэдхэхээ арсаба. «Дунда восточно командованиин» системэ байгуулха тухай «уласхоорондын» хэлсээнэй туг доро тус орониие эзэмдэжэ үргэлжэлхын тулада, американо-английска империалистнууд сэрэгэй пактда орохыень Египедые баалаха һанаатай байгаа.

Американо-английска агрессорнуудэй шэнэ аашань Дунда Востогой оронуудай олониитын эрид протестнүүдые үүдхэбэ. Дунда Востогой оронуудые дарлаха, сэрэгэй шэнэ союзые американска империалистнуудай байгуулхэ ябадал буруушааһан оронуудай олониитэдэ нүлөөлхэ зорилготой юм гэжэ тус декларациин удхаһаа харагдана.

Дунда Востогой оронууд «тэдэниие амгалан байлгаха хүсэлэнгөөр нэгэдэнхэй», мүн «Египедэй үгэһэн харюу хадаа баруун гүрэнүүдэй ба Египедэй хоорондо шэлэлгэ хэхэ шухала байһан ябадалые арабска бусад оронуудта баадхаба» гэжэ харамсалгайгазр мэдэрээд, «Таймс» гэжэ английска газетэ һүрдүүлэн нигэжэ мэдүүлнэ: «Гэбэшье, деклараци хадаа нимэрхүү харюуе хараадаа абангүйгөөр, тус түсэбые бэелүүлхэ гэһэн дүрбэн гүрэнэй эрид шиидэнхэй байһые харуулна».

Гадаадын хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Египет ба арабска бусад оронууд хадаа дүрбэн гүрэнэй агрессивнэ түсэбүүдтэ «сэхэ нэгэдүүлгэ» гээшэ ямар удхатайб, тэдэ гүрэнүүдэй «батаар эрид шиидэнхэй» байһан ябадалынь юу харуулнаб гэжэ һайнаар ойлгобо.

Каирта болоһон митинг дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Египедэй премьер-министр Нахас-паша хадаа «дунда восточно командовани» байгуулха талаар дүрбэн гүрэнэй түсэб хадаа «колониальна политикын эгээн муухай түхэлынь мүн» гэжэ шүүмжэлбэ. Нахас-паша хадаа англичанинуудые Египедһээ гаргахые эриһэн, «тэмсэхэ, тэсэмгэй байха, эсэргүүсэхэ, хэлбэрилтэ гаргахагүй, буулта хэхэгүй» гэжэ арадые уряалһан байна.

Ноябрь һарада ливанска парламент хадаа Египедые дэмжэхэ гэһэн резолюци нэгэн һаналаар эбаа. Парламентын абаһан резолюциие правительство дэмжэнэ гэжэ Ливанай премьер-министр Абдаллах Яфи мэдээсэбэ.

Ливан хадаа «дунда восточно командовани» байгуулха тухай дүрбэн гүрэнэй шэнэ дурадхалнуудые буруушаагаа гэжэ «Аш-Шэрк» газетэ мэдээсэнэ. Баруун гүрэнүүдэй агрессивнэ политикань Дунда Востогой арадуудай национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй таһаралтагүйгөөр ургажа байгаа хүсэ шадалтай ушаржа байна.

Дунда Востогоор ябаад һэя США бусажа ерэһэн американска конгрессмен Джон Кеннели гэгшын мэдүүлгэ тон һонирхолтой байна. Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Кеннеди хадаа США-да ба баруун гүрэнүүдтэ Дүтын Востогой оронуудай хандалгань «дайсан харша болоо» гэжэ мэдүүлбэ.

М. АФОНИН.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ПХЕНЬЯН, ноябриин 19. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска армида эсэргүү хамгаалалтын шанга байлдаануудые хэжэ, тэдэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Үсэгэлдэр зүүн фронт дээрэ Янгуһаа хойгуур дайсан хадаа Арадай армиин частьнуудта дүрбэ дахин добтолһон болобошье, ехэ гээлтэ хоролтодо орожо, гэдэргээ намаагдаа.

Центральна фронт дээрэ Кимсонһоо зүүн-урагшаа Арадай армиин частьнууд дайсанай эсэргүү шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөөд, тэрэнэй бүхы добтолгонуудые гэдэргэнь сохиһон байна.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 2 самолёт унагаагаа, тэдэ самолёдуул Яндокып, Суньанич, Нампхогой, Аньбениин ба Вонсанай районуудта амгалан хүн зониие зэрлиг муухайгаар бомбодоһон ба пулемёдоор буудаһан байна.

Болгарида Василь Коларовай нэрэмжэтэ водохранилищи нээгдээ

СОФИЯ, ноябриин 18. (ТАСС). Болгаридахи эгээн томо, Василь Коларовай нэрэмжэтэ водохранилищиие баярай ёһоор нээлгэ мүнөөдэр Родопско хадада болобо. Тус водохранилищи арадай ажахын угаа ехэ удхашэнартай. Энэ хадаа Пловдивска районой ехэ үрэжэлтэ 160 мянган декар газар (декар—0,1 га) уһалха арга олгохо ба жэл бүри 10 миллион шахуу киловаттчэс электроэнерги үгэхэ байна.

Египедэй премьер-министрын мэдүүлгэ

КАИР, ноябриин 18. (ТАСС). «Аль-Мысри» ба «Аль-Ахрам» газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр Египедэй премьер-министр Нахас-паша национальна хартиин комитедэй гэшүүдтэй уулзажа, нэгэдэлгын мүнөө шухала байһан тухай мэдүүлгэ хэбэ. Тэрэ ингэжэ хэлээ: «Өөрынгөө эрхэнүүдые хамгаалхын тулада хараалһан замаараа ябахаар бүрин шиидэнхэй байнабди. Бидэнэр сухарихагүйбди, залд гэхэгүйбди. Замһаан хадуурхыемнай ямаршье заналта баадхахагүй, ямаршье буулта хэхэгүйбди». Сүлөөлэлгын корпусой һайн дуранай отрядуудые хинамжалгадаа абаха гэһэн правительствын шиидхэбэри тухай хэлэхэ зуураа, премьер-министр хадаа мүнөө эдэ отрядуудые эмхидхэжэ байгаа хүнүүд «национальна эрхим эрмэлзэлгэтэй зохилдуулан ажаллана, гэбэшье правительствын хиналта доро эдэ отрядуудай байхыень ниитын аюулгүйн байдал эринэ» гэжэ мэдүүлбэ.

Түгэсхэлдөө, Нахас-паша ингэжэ хэлээ: «Хэрбээ эзэмдэгшэ сэрэгүүдынь амгалан гражданинуудта добтолхо ябадалаа зогсоогоогүй һаань, египетскэ полици хүсэрхэлгэдэ хүсэрхэлгөөр харюусаха юм гэжэ английска засагаархидта правительство һэнуулаа гэжэ таанар мэдэжэ болохот. Правчтельство харюусалга бэедээ даажа абахаяа айнагүй».

Египетскэ патриодуудай ябуулга

КАИР, ноябриин 18. (ТАСС). Египетскэ патриодууд Исмаилидахи английска эзэмдэлгын сэрэгүүдэй аэродромдо добтолоо гэжэ «Аль-Ахрам» газетэ мэдээсэнэ. Тэдэнэр хэдэн объект шатаагаа, тэрээнһээ шалтагаалан аэродром дээрэ хэдэн дэлбэрэлгэ болобо. Түймэр табиһанай һүүлээр патриодууд водопроводые һандаргаа, нэгэ самолёт шатаагаа. Патриодууд Исмаилиин ба Тель Эль-Кебирэй хоорондохи телефонно холбоое эбдээ гэжэ мэдээсэгдэнэ.

„Американецууд, гэртээ тонилогты!“

ВЕНА, ноябриин 18. (ТАСС). Австрида американска бүлэг конгрессменүүдэй ерэһэндэ эсэргүү протестын демонстраци үсэгэлдэр Венэдэ болоо. «Американецууд, гэртээ тонилогты!» гэжэ демонстрачтнууд хашхаралдаба.

Полициинхид хадаа американска конгрессменүүдэй бууһан «Бристоль» гэжэ отелиие бүһэлбэ, тиин сугларһан хүнүүдые тараан намнажа, резинэ дубинкануудые хэрэглэһэн байна. Демонстрацида хабаадагшадай ба полициинхидай хоорондо тулалдаанууд болоо. Хэдэн демонстрантнууд арестовалагдаа. Гэбэшье, полицейскэ мүрдэлгэ Венын ажалшадые айлгаагүй. Отелье тээшэ улам шэнэ шэнэ бүлэг демонстрантнууд ерэбэ. «Американецууд, Австриһаа тонилогты! Бидэнэртэ дайн хэрэггүй!» гэһэн үгэнүүд тротуарнууд дээрэ бэшэгдэбэ. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ зорюулагдаһан дуунуудые суглараагшад дуулаба.

Австриин территори дээрэ американска сэрэгэй бэлэдхэлгэдэ эсэргүү протестын демонстраци үдэшэ орой болотор үргэлжэлөө.

Хойто Италида уһанай үер болобо

РИМ, ноябриин 18. (ТАСС). Ровиго городой райондо По мүрэнэй уһан халижа городой центрын хажуугаар баруун тээшээ урдаад, Адрия городой районд ехэ аюул тохёолдуулба. Хүн зоной ехэнхи хубинь тус городһоо зайлажа шадаагүй. Мүрэниие зубшан һуудаг 200-һаа 300 мянга хүрэтэр хүн зон уһанай үерһээ зугадажа, Пэдуя провинцидахи Адидже мүрэнэй зүүн эрье дээрэ абарал бэдэрнэ.

Олонхи хүн зоной орхижо ябаһан Ровигода демократическа партинуудай ба профсоюзуудай түлөөлэгшэдэй толгойлһон онсо комитедэй хүтэлбэри доро байгаалиин аюулда эсэргүү шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байгаа абаралгын бригадануудай хэдэн мянган гэшүүдтэ шухала хэрэгтэй эдеэ хоолой запасууд бараг даба. Ровиго ба По мүрэн зубшаһан бусад городуудай залуу коммунистнууд компартиин уряагаар абаралгын бригадануудай зэргэдэ түрүү һуури эзэлбэ. Олон мянгаад батрагууд даамбануудые бэхижүүлнэ, саг зуурын хэалтануудые байгуулна. По мүрэнэй загаһашад аюулай болоһон газарта эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Компартиин генеральна секретарь Тольятти хэдаа Ровигода хүдэлмэриилжэ байгаа онсо комитедэй хүтэлбэрилэгшэ сенатор-коммунист Болоньезидэ телеграмма эльгээгээ, хохидоһон хүн зондо туһаламжа үзүүлхэ гээшэ мүнөө үедэ бүхы коммунистнуудай, ниитын организацинуудай бүхы хүтэлбэрилэгшэдэй, үнэн бодолто бүхы гражданинуудай эгээн шухала хэрэг мүн гэжэ телеграмма соонь хэлэгдэнэ.

Ажалай Бүгэдэниитын итальянска конфедерациин секретариат хадаа По мүрэнэй дэргэдэхи хохидоһон хүн зондо дары туһалха фонд суглуулха внитэитальянска захилга соносхоһон ба туһаламжа үзүүлхын тулада зохихо хубитаяа оруулхыень баяшуулые баалахэ гэжэ правительствоһаа эриһэн байна.

Испанска патриодуудай ами наһа абарха

ВЕНА, ноябриин 18. (ТАСС). Журналистнуудай австрийска профсоюзай правлени хадаа ООН-эй Генеральна Ассамблейн сессиин түрүүлэгшэдэ телеграмма эльгээбэ, тэрээн соонь ингэжэ хэлэгдэнэ:

«Журналистнуудай австрийска профсоюз Испанидахи забастовконуудай 34 хүтэлбэрилэгшэдые саазалан алахаар гаргагдаһан приговор тушаа зэбүүрхэлээ мэдүүлнэ. Австрийска журналистнууд забастовко хэхэ ажалшадай арсалтагүй эрхые эбдээ гэжэ энэ баримтые харана».

Австриин хэдэн олон томо предприятинуудай хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективүүд франкистска засагаархидай террорто эсэргүү протестын телеграммануудые Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин нэрэ дээрэ эльгээбэ гэжэ «Эстеррейхише Фольксштимме» газетэ заана.

Саудовско Аравидахи английска вице-консул алуулба

БЕЙРУТ, ноябриин 19. (ТАСС). Саудовско Аравиин радиогой дамжуулһанай ёһоор, үсэгэлдэр Джиддэдэ английска вице-консул алуулба.

Шатараар СССР-эй XIX ту[рнир] һуури эзэлхын түлөө

Шатараар ороной түрүү һ[уури] эзэлэлгын табадахи тур ноя[бриин] 19-дэ Союзуудай Байшангай К[олон]но зал соо болоһон байна. Ли[пиц]кий—Тайманов хоёрой парти [...]лэн дүүрээ. Липницкий фигур[...]дажа, 30-дахи ябадалдаа шүү[...]

Дэлхэйн чемпион Ботвинни[к] Бронштейн хоёрой наадалга [...]дахи турта спортивна онсо [...] шанартай байгаа.

Тус парти хүндэ байдалта[й] хойшолуулагдаа. Ботвинник [...] хүбүү үгөөд, үлүү фигура шү[...]

Москвагай чемпион Петрос[ян] товтой наадаад, тэдэнэй парти [...]шолуулагдаба. СССР-эй че[мпион] Керес Бондаревский хоёр на[...] тэнсэбэ. Новотельнов 40-дэхи [ябадалдаа] Флорые шүүгээ.

Симагин—Авербах ба Копы[...] Аронин гэгшэдэй партинууд [...]луулагдаба.

Терпугов Геллертэ шүүгдээ, [...]сеев Смыслов хоёрой парти [...]луулагдаба.

Дүүрээгүй партинуудые [ноя]бриин 20-до Союзуудай Байш[ангай] Октябрьска зал соо наадажа [...] гэхэ байна. Липницкий Бот[винник] хоёрой парти хойшолуула[гдаа] юм. Липницкий наадалга үр[...]лүүлхээ арсажа, өөрыгөө [...]һанда мэдэрбэ.

(ТА[СС])

Шатараар колхозниг[уудай] Бүхэроссийска дүрбэ[дэхи] турнир болохонь

Российска Федерациин [...]зуудтэ шатараар колхозни[гууд] Бүхэроссийска дүрбэдэхи [...] эхилээ. Энээнэй урда тээ б[...] гурбан турнирта 400-һаа үлүү [...] таршад хабаадаһан байна.

Колхозуудтахи наадалгану[уд] кабрь хүрэтэр үргэлжэлхэ [...]кабриин 1-һээ 20 хүрэтэр [...]вуудта 1952 оной январиин [...]рэтэр областьнууд, хизаарну[уд] автономно республикануудта [...]нирнууд боложо, илагшады[н] нальна турнирта хабаадаха, [...] Вологдада, Ивановода, [...] Саранскда, Чкаловта, Мах[...]да, Челябинскда, Омскдо б[а] Удэдэ болохо.

Шатараар колхозниугуудай [...]российска дүрбэдэхи турни[р] налынь колхозниугууд шата[р] дунда СССР-эй чемпион, ма[...] кандидат Г. Журавлёвой [...]нютагта—Калинин городто [...] гэжэ хараалагданхай. З[...] турнирнуудта илагшад тус [...]да хабаадаха юм. Тэдээнһээ [...] колхозниугууд-шатаршадай [...] СССР-эй чемпион, мастерта [...]дат Г. Журавлёв (Калинин[ска об]ласть), колхозниугуудай дунд[а ша]тараар РСФСР-эй чемпион, [мас]терта кандидат Н. Бор[...] (Московско область) ба [...] разрядай колхозниугууд-шат[...] В. Прутовых (Красноярска [...] М. Уруймагов (Северо-Ос[етинска] АССР) гэгшэд финальна ту[рнир] уригданхай.

Харюусалгата р[едактор] Б. А. ОЧИ[РОВ]

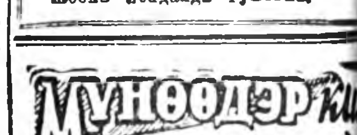

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — [...] концерт» гэжэ үнгэтэ фильм (12, [...] 18, 20, 22 часта ба 23 час 30 ми[нутда]).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «Чин[гисэй] потомогууд» (11 ба 13 часта [...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора —7-85, отв. секретаря—3-23, Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйствен[ного ...] промышленности—6-84, мест информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 16.

Н—03723. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.0[...]